

KAJ SE VSE PRIPETI

Lovci, oziroma ljudje, ki mi-
ljo, da so lovci, so odgovorni
za leto za leto mnogo nezgod. Me-
to zajcev in srnjakov streljajo
rave, teleta, pse, prešiče, far-
je in svoje lastne tovaršice.
Blizu Pariza v Franciji se je
nekmet vračal z lova in je
vabljen sedel na voz slame,
kterega je vozil sosedni kmet s
rom konj. Zada na voz je
gel tudi nabito puško. Nje-
pes, ki ga je spremljal, si
skušal v slami napraviti gnez-
ter je pri tem sprožil peteli-
na puški. Strel je zadel lov-
v nogi; v razburjenosti je pes
prožil še drugega petelina in
rugi strel je ubil njegovega go-
podarja.
V Parizu je pes požrl polo pa-
rja, na kateri je bil spisan lep
ovor generala Weyganda, ki je
ist isti dan imenovan za člana
francoske akademije. General
sprejel visoko čast brez obi-
snega zahvalnega govora.
V Red Bluffu, Cal., je neki
armer ponosno zaslišal škripa-
je in ropotanje, kot bi name-
val nekdo vdreti v hišo. Šel
preiskovati in res zagledal
red vrati temno postavbo. Brez
omisljanja je z močno pestjo
mahnil po črni postavi, v sle-
tem trenutku je pa že tudi te-
el okoli vogala pred rogovi raz-
jene domače krave, katero je
z udarcem zmotil na njenem
nem raziskavanju.
V Bloomfieldu, Ia., je neki
zagazil v močvirje, iz ka-
ga ni mogel izklopati na-
ana tla. Poklican vlačilni av-
tomobil iz bližnje garaže pa je
pitarija kmalu rešil iz nerod-
pozicije. Navadno se zgo-
da da konji vlečejo avtomobile
blata, v tem slučaju pa je bi-
ba nasprotno.
Na avtomobilskem dirkališču
Dallasu, Texas, je bila ob pri-
dirk na programu tudi to-
na, da dva starinska avtomobi-
skupaj trčita. Naravnost so
od nasprotnih strani natančno
sko, da bi morala sredi dirka-
čica treščiti skupaj. Voznika
se "zgrešila" in drvila na
nej, eden s tako silo, da je po-
ograj in poškodoval tri ose-
ve.
Na Francoskem je voznik zgu-
kontrol nad avtomobusom, ki
kolidir s šestimi avtomobili
dvema bicikloma in se usta-
še, ko je treščil v močno
revo.
V Bostonu se je zaljubljeni
ant vozil v avtomobil s svojo
voljenko, pa je z ene roko de-
ko objemajoč zgubil kontrolo
avtomobila, ki je zadel v obcest-
drog in se razbil. Pri tem je
deklica nekoliko poškodova-
na, kakor je tožila neodnosa-
tubuma za \$25.000 škodnine.
V Parizu je neki gospod sku-
al poljubiti svojo kuharico, ki
a se mu je umaknila. Pri tem
je izpodletelo, da je padla in
razbila nos. Vsiljivi gospod
je s tem nakopal na vrat tožbo
na visoko odškodnino, ker je ku-
harica trdila, da je poškodovani
so izgubili možnost duhanja in
da dobra kuharica ne more brez
ga izhajati.
V Torquayu, Anglija, je sredi
oč začela trobiti avtomobilska
trona v garaži. Garaža je go-
ela, kos ometa s stropa je pa-
el na gumb sirene, ki je tako
ama začela klicati na pomoč.
Avtomobila pa je prišla prepozno in
tomobil je zgorel z garažo
red.
V New Yorku je neki barvar
(Dolge na 2. strani)

PLAČILNO SREDSTVO

Vsakemu znano plačilno sred-
stvo je denar. Podlaga denarju,
naj bo isti kovani ali papirnat, je
zlat ali srebro. Nadomestilo
denarja so razni čeki in zadolž-
nice.
Denar sam na sebi ne pred-
stavlja nikake praktične vredno-
sti. Zlato in srebro kot kovini
imata glavno praktično vred-
nost zaradi svoje lepote za raz-
ne okraske. V praktičnem živ-
ljenju bi brez zlata čisto lahko
izhajali, brez železa pa ne. To-
da železne rude je v obilici, zla-
ta pa se producira na svetu pri-
meroma malo kar je tudi vzrok
za dragocenost istega. Denar
v raznih oblikah kot plačilno ali
izmenjevalno sredstvo mora
imeti neko podlago in ta podla-
ga je po mednarodnih sporazu-
mih zlato. Le nekatere države
imajo samo srebrno valuto ali pa
poleg zlate valute še srebrno.
Razne države imajo različne
denarne enote. Denarna enota
v Zedinjenih državah, kot zna-
no, je dolar. Dolar je denarna
enota tudi za Canado, za repu-
bliko Dominico, Newfoundlando
in Liberijo. Druge denarne
enote so: Peso v Argentini,
schilling v Avstriji, belga v Bel-
giji, boliviano v Boliviji, mil-
reis v Braziliji, lev v Bolgariji,
peso v republiki Chile, tael na
Kitajskem, peso v Colombiji, col-
on v Costa Ricci, peso na Cubi,
krona v Českoslovaški, krone na
Danskem, sucre v republiki Eua-
ador, kroon v Estoniji, marka na
Finskem, franc (frank) v
Franciji, reichmark v Nemčiji,
pound sterling (funt) v Veliki
Britaniji in nekaterih njenih
dominijah in posestvih, drach-
ma na Grškem, quetzal v Gua-
temali, gourde na Haitiju, lem-
pira v Hondurasu, pengo na
Madžarskem, rupee v Britiški
Indiji, piaster v Indo-Kini, lira
v Italiji, yen na Japonskem, lat
v Latviji, litas na Litvinskem,
peso v Mehiki, guildler (goldi-
nar) na Nizozemskem, cordoba
v Nicaragui, krone na Norve-
škem, balboa v Panami, peso v
Paraguayu, réyal v Perziji, sol
v republiki Peru, peso na Fili-
pinih, zloty na Poljskem, escudo
na Portugalskem, leu v Rumuni-
ji, rubel v Rusiji (čevonec 10
zlatih rubljev), colon v Salva-
dorju, tical v Siamu, peseta v
Španiji, krona na Švedskem,
frank v Švici, piaster v Turčiji,
peso v Uruguayu, bolivar v Ve-
nezueli in dinar v Jugoslaviji.
Napram ameriškemu dolarju
imajo inozemske denarne enote
različno vrednost, katero navad-
no določa zlata podlaga, ki jo
ena ali druga denarna enota
predstavlja.
Denar sam na sebi nima prakti-
čne vrednosti, kajti na samot-
nem otoku ali sredi puščave lah-
ko človek od glada umrje pri
kupih zlata in denarja. Denar
služi le kot posredovalec za iz-
menjavo življenjskih potrebščin
medsebojno ali za opravljeno de-
lo. Ta posredovalni posel pa je
v današnjih časih marsikje hu-
de zaženo. V West Virginiji je
na primer mogoče kupiti tono
premoga za 25 centov, od far-
merjev srednjega zapada pa je
možno kupiti bušelj koruze za
25 centov. Farmer ali meščan
pa mora plačati več dolarjev za
tono premoga in premogar mora
plačati znatno več kot 25 cen-
tov za bušelj koruze. Takih pri-
merov je na tisoče, in dokler se
izmenjevalni ali posredovalni si-
stem znatno ne izboljša, ne bo še
konec depresije.

POMLADNO DELO

Pomladi še ni v deželi, ako se-
veda izvzamemo naše južne dr-
žave, toda v februarju se že lah-
ko opravijo mnoga dela na vr-
tu in v vinogradu, da na po-
mlad ne pride toliko dela sku-
paj. Nekaj ur dela na vrtu kak
sončni dan v februarju tudi
osveži in razvedri človeka po
dolgi zimski puščobi.
V tem času že lahko otrebimo
sadno in lepoto drevje suhih,
polomljenih ali pregozlih vej.
Večino lepoto drevje grmičev tudi
lahko v tem času že obrežemo
ali prirežemo, da jim damo za-
željeno obliko. Vse tako delo pa
naj se ne vrši v vlažnih, ampak
v suhih in sončnih dneh. Sa-
mo vrtnice še ne kaže zdaj obre-
zovati, ampak naj se s tem de-
lom počaka do časa, ko bo neha-
la zemlja zmrzovati.
Drevje in grmovje se tudi
zdaj že lahko sadi ali presaja,
ako tega nismo opravili že v je-
seni, toda le, če zemlja ni zmr-
zla ali premokra.
Za obrezovanje vinske trte
je februar pravi čas. Kjer ima-
mo vinsko, trto posajeno bolj za
okras in senco kot za produc-
ranje grozdja, način obrezova-
nja ni zelo važen. Ako pa go-
jimo trto zaradi grozdja, je
pravilno obrezovanje zelo važ-
no. Kdor ni takega dela vajen,
stori bolj pametno, da pokliče
koga, ki se na tak posel razume,
da mu delo izvrši ali mu vsaj
pokaže, kako naj se to delo opravi.
Za dobro rast trave je pripo-
ročljivo, če se vrtno trato potro-
si s hlevskim gnojnjem; gnoj se
lahko raztrosi tudi kar po sne-
gu. Voda topečega se snega in
pomladnega deževja bo polago-
ma nosila gnojilo k travinim
koreninam. Tak način gnojen-
ja se tudi obnese pri mladem
drevju, grmičju in večletnih
cvetlicah.
Staro, proč stoječo skorjo sta-
rejših dreves je priporočljivo
ostrgati in sežgati. S tem se
uniči mnogo jajčec in ličink
škodljivih mrčesov.
Za zatiranje škodljivih mrče-
sov so seveda velika pomoč pti-
či, zato je vredno jih privabiti
na vrt že zdaj. Ako je zemlja
pokrita s snegom so ptiči, ki
prezimujejo pri nas, mnogokrat
lačni. V takem času naj se jim
na pripravnih krajih, kjer so
varni pred mačkami, natrosi
kakšnega žita, na primer kokoš-
je pije, ali pa krušnih drobtin,
jabolčnih odrezkov, zdrobljenih
jedrc itd. Žolne, ki so posebno
koristne pri zatiranju drevesnih
škodljivcev, oziroma njihove za-
leže, rade trgajo goveji loj, ka-
teri naj se jim pričvrsti na dre-
vesa v hudih časih. Ptiči bodo
na svojih posetih našli in pozo-
bali tudi mnogo mrčesje zalege.
Obenem se jim morajo priljubiti
goztljubni kralji, da bodo
spomladi na vrtu gnezdili in v
zahvalo uničevali škodljive mr-
čese, za nameček pa nas bodo še
nagradili s petjem.
RODBINA STOLETNIKOV
V španski naselbini Perei je
nedavno obhajala neka kmetica
svoj 130. rojstni dan. Starka je
še čvrsta in zdrava in pomaga
pri delu svojemu sinu, ki šteje
111 let. Tudi njenih ostalih šest
otrok je še pri življenju in so
skoro vsi prekoračili stoto leto.
Njen mož pa je umrl že pred 70-
timi leti. 130letnico rojstvo je
obhajala kmetica na moč slavo-
nostno. V imenu vlade je prišel
iz Madrida poseben odposlanec
z denarnim darom in lastnoro-
čnim posrednim pismom pred-
sednika republike Alcala Zamo-
re.

IZ NASEGA GLAVNEGA MESTA

Dne 4. marca, ko se bo menja-
la administracija v Washingto-
nu, ne bo predsednik Hoover
edini, ki bo zgubil svoje delo: Z
njim bo šlo tudi okoli 20 raznih
tajnikov. Skoro gotovo pa je,
da bo ostal v Beli hiši tudi pod
demokratsko administracijo še
en Hoover, in sicer vrhovni hiš-
ni Irwin H. Hoover, ki je že
43 let v službi.
Vse pohištvo, oprema in okra-
ski v Beli hiši so last naroda in
odhajajoči predsednik vzame s
seboj le svojo osebno lastnino.
Tudi novi predsednik ne preseli
v Belo hišo svojega lastnega po-
hištva, razen morda kakšnega
prav priljubljenega stola ali mi-
zice. V splošnem ostane opre-
ma Bele hiše neizpremenjena,
četudi se menjajo stanovanj iste.
Pohištvo se morda nekoliko dru-
gače postavi, to je pa tudi vse.
Naše glavno mesto Washing-
ton je nedavno obhajalo 144-let-
nico svoje ustanovitve. Dne 23.
decembra 1778 je legislatura
države Maryland sklenila, da
prepuštili izdelavo načrtov za
zvezno glavno mesto svojemu
priatelju majorju P. C. L'en-
fantu, francoskemu vojaku in
inženirju. L'enfant je svoje de-
lo dobro izvršil, kar dokazuje
krasno mesto, ki se je po njego-
vem načrtu razvilo. Njegov na-
črt za razvoj glavnega mesta je
bil sicer za nekaj časa opuščen,
toda zvezni kongres ga je kmalu
ponovno sprejel; načrt je
ostal v veljavi do danes. L'en-
fant je umrl v skromnih raz-
merah v državi Maryland leta
1825, toda leta 1909 so bili nje-
govi telesni ostanke premeščeni
na Arlington narodno pokopali-
šče, kjer je prostor le za zname-
nite in zaslužne sinove ameriške-
ga naroda.
Gradnja ogromnih zveznih
poslojij v Washingtonu se bliža
svojem zaključku in istotako
bo kmalu izveden olepševalni
program, kakor se bo mesto Wa-
shington lahko štelo med najlep-
ša in najmodernejša glavna me-
sta na svetu.
Inauguracija novega predse-
dnika Roosevelta ki se bo vršila
4. marca, bo privabila velikan-
ske množice ljudstva v Wash-
ington. Že zdaj imajo Washing-
tonski hoteli rezervirane vse so-
be za tisto priliko. Prijavljene
so delegacije iz vseh 48 držav
naše Unije in navzočih bo 25
državnih guvernerjev, vstevši
guvernerko "Ma" Ferguson iz
Texasa.
Dne 4. marca in sledeče dni
se bo vlekla iz Washingtona tu-
di procesija "hromih rac", ki bo
največja v zgodovini. Odpoto-
vala bo proti domovinskim wig-
wamom 122 poslanev in 11 se-
natorjev, ki niso bili več izvolje-
ni v zvezni kongres.
NAJVIŠJE POSLOPJE
Najvišje poslopje na svetu je
Empire State Building. Od tem-
elja do vrha ima 103 nadstrop-
ja. Poslopje je visoko 1248 čev-
ljev.

ZBIranJE STARIN

Stari kovinski novci, poštne
znamke, bankovci in razni sta-
ri dokumenti so včasih vredni le-
pega denarja. Take reči niso
drage zato, ker so stare, ampak
vsled tega ker so redke. V vsa-
ki deželi žive ljudje, katerih ve-
selje ali "hobby" je zbiranje
redkih, starih predmetov, poseb-
no denarja in poštne znamke.
Mnogi taki zbiratelji so finan-
čno dobro podkovani in so pri-
pravljeni plačati velike vsote za
redke novce ali znamke.
V mestu Fort Worth, Texas,
je nastala velika kompanija, ki
se bavi z zbiranjem takih starin,
katere potem prodaja ljudem,
ki jih iščejo. Ta firma pošilja
posebne seznamke ali cenike lju-
dem, ki se za to reč zanimajo.
Za zbirko 822 ameriških centov,
ki bi bili po običajni ceni vredni
le \$8.32, je ta firma plačala
zbiratelju dr. Frenchu v New
Yorku \$50.000. Seveda so bili
ti centi zelo redki.
Petdolarski ameriški cekin iz
leta 1822 je vreden deset tisoč
dolarjev. Dotičnega tisa je bilo
kovanen in dano v promet 17-
796 takih cekinov, toda zdaj se
zna samo za tri komade v eksti-
ziciji; kje so drugi, nihče ne
ve. Radi svoje redkosti so ti ce-
kini tako dragi. Leta pozneje
je bilo kovanih 14.485 petdolar-
skih cekinov in od teh jih je v
rokah zbirateljev še 50. Ti ce-
kini so mnogo cenejši, iz eno-
stavnega vzroka, ker jih je več.
Nikelj iz leta 1913 z glavo bo-
ginje Svobode je vreden \$50.00,
ne zato, ker je star, pač pa zato,
ker je redkost.
V Georgiji, je Mrs. F. G. A-
dams pri prodajanju gledaliških
vstopnic dobila srebrn dolar iz
leta 1804, ki ga je prodala za
več sto dolarjev; zdaj ima tiste
vrste dolar označeno ceno \$2.500.
Neki prodajalec gledaliških
vstopnic v Brooklynu je dobil
srebrn novce za pol dolarja, ki
mu je prinesel \$800.00. Neki
star ameriški cent je bil nedav-
no prodan za \$800.00, neki pol-
dolarski novce za \$400.00, dolar
iz leta 1870 z označbo "S" za
\$100.00, desetica iz leta 1894 z
označbo "S" za \$100.00. Mnogo
starejša desetice, namreč iz le-
ta 1796, pa so vredne samo po
\$3.00 komad, ker niso tako red-
ke.
Kogar stvar zanima, lahko pi-
še po cenik na "Numismatic
Company of Texas, 575 Meh-
l Bldg., Fort Worth, Texas" in
priloži pismu štiri cente v znam-
kah. Morda pronajde, da ima
v svoji zbirki kak star novce, ki
je vreden lepega denarja. Mora-
da mu slučajno pride v roke kak
novce, ki je redkost in za kate-
rega so zbiratelji pripravljeni
plačati lepo vsoto. Časa za ogle-
dovanje novcev je danes do-
volj in je tudi z ekonomskega
stališča jako priporočljivo, da se
desetkrat obrne in ogleda vsak
novce, predno se ga da iz rok.
MARELA ZA GASILCE
V nekem mestu na Nemškem
so gasilci opremljeni z marela-
mi iz abezta. Te nenavadne
marele, ki se ne razgrejejo in
ne vnamejo, ščitijo gasilce pred
prehudo vročino, kadar morajo
v neposredno bližino ognja v
svrhu ravnjanja in gibanja ga-
silskih cevi.
IZ FINSKE, kjer je bila pred
tremi meseci odpravljena pro-
hibicija, poročajo, da se je pi-
jančevanje zmanjšalo za 30
procentov. Policijska statistika
izkazuje 26 procentov manj
aretacij vsled pijančevanja, kot
v enaki dobi tekom prohibicije.

IZ RODNIH KRAJEV

Nikaka tajnost ni več, da se
Madžarska tiho oborožuje, da v
slučaju vojne med Jugoslavijo
in Italijo, napade Jugoslavijo od
strani. Dunajska "Arbeiter Zei-
tung" z dne 8. januarja poroča
o velikih pošiljateljih brozja iz
Italije na Madžarsko. Te pošil-
jateljce se vrše preko Avstrije, in
sicer preko avstrijske tovarne
nabojev v Hirtenbergu. V zad-
njih desetih dneh preteklega le-
ta je bilo tam izloženih 40 vago-
nov pušk in strojnic, poslanih iz
Italije. Od tam so orožje v av-
tomobilih prepeljali na madžar-
sko mejo. Avstrijski vladni kro-
gi se delajo, kot da jim o pošil-
ljanju orožja iz Italije na Ma-
džarsko preko Avstrije, ni nič
znanega.
Iz Celovca in iz Radgone se
poroča, da vidijo večkrat itali-
janska vojna letala na poletu
proti Madžarski. Italija izrab-
lja Avstrijo kot koridor za obo-
roževanje Madžarske.
Avstrijskega zveznega kance-
larja dr. Dollfussa so posetili
francoski, jugoslovanski, rum-
unski in češkoslovaški posla-
nik in so zahtevali pojasnil za-
radi prevažanja orožja iz Itali-
je na Madžarsko.
Po daljšem bolehanju je pre-
minul Makso Pirnat, profesor v
pokoju. Poznala ga je vsa Slo-
venija. Po rodu je bil iz gradu
Zgornjega Tustanja v moravski
občini. Gimnazijo je študiral v
Ljubljani, nato pa jus in pozne-
je slavistiko na Dunaju in v
Gradcu, kjer je bil učencem zna-
nega slavista dr. Karla Štrek-
lja. Kot profesor je služboval v
Kranju, Idriji, nato zopet mno-
ga leta v Kranju, po prevaru
pa na realki v Mariboru, kjer je
tudi stopil v pokoj. Bil je odli-
čen pedagog, moč širokega ob-
zorja, duhovit in šegav. V za-
konu z Ano iz znane idrijske
rodbine Lapajnetove, se mu je
rodilo četrto otrok, izmed ka-
terih je najstarejši znani kipar
in urednik Nikolaj Pirnat. Vso
družino je zlasti prizadela pred
tremi leti tragična smrt matere
v Mariboru, zdaj pa spokoju
sledi svoji družici v grob tudi
njen soprog.
Zadnje sredo v preteklem letu
je nastal v Cerknem na Gori-
škem velik požar. Ogenj se je
renadoma pojavil v podstrešju
neke koč, ki je bila krita s sla-
mo. Slamnata streha je bila na
mah v plamenih in ogenj se je
v hipu razširil na pet sosednih
starih kmečkih hiš. Požar se
je širil s toliko večjo naglico, ker
je vel močan veter, ki je razna-
šal iskre na vse strani. Na po-
moč so sicer prišli gasilci iz
Cerknega in vojaki, a je bilo
vse gašenje zaman. Iz ene iz-
med gorečih hiš so s težavo reši-
li mlačenca Andreja Obida, ki
je stekel v svojo koč, da bi re-
šil še nekatere stvari. Ko pa je
bil v hiši, se je med njim in ve-
žnimi vratmi nenadoma sesul go-
reči strop ter mu zaprl izhod.
Mladenica, ki je dobila hude ope-
klino in se je v dimu skoraj za-
dušil, so odpeljali v goriško bol-
nico. Koče so do tal pogorele.
Po cenitvah komisije znaša ško-
da, ki je jo povzročil požar, nad
60.000 liri. Šest družin je osta-
lo sredi zime brez strehe in naj-
nujnejših potrebščin.
Starec z zaštitim srcem. Pred
tedni je v Osijeku skušal izvršiti
samomor 70-letni zvonar Ante
Andušić. V prvi si je zabodel
pož ter rani srce. Donnevalo
se je, da ne bo ostal pri življe-
(Dolge na 2. strani)

VSak PO SVOJE

HVALA ZA OBISK!
Obiski so tako različnih vrst,
kot so različne rože v naravi. Ni
vse eno, če se srečamo z lilijo,
vrtnico in milo nam šmarnico,
ali pa z bodočo nežo, čmeriko,
kopriovo ali pasjim strcem. Isto-
tako ni vse eno, če nas obišče
dober, inteligenten prijatelj, ali
pa prepričljivec, čvekač, oprav-
ljivec, vsiljiv agent ali siten ko-
lektor.
Mnogokrat je pa vse odvisno
od časa in osebnih ali lokalnih
razmer, če je obisk dobrodošel
ali ne.
Spominjam se, ko sem pred
leti prišel v neko slovensko na-
selbino na zapadu in sem se sre-
di popoldneva namenil obiskati
tam bivajočega prijateljsko dru-
žino. Ko sem zavil mimo odpr-
tega okna, sem slišal gospodinj-
ko, ki je obupno vzdihnila: "O, for
heaven's sake, T. pride!" Vsa-
kokrat je bil moj obisk dobro-
došel, tistikrat pa ni bil, ne vem
vsled kakšnih hišnih razmer, ni-
ti malo zaželen. Seveda, poka-
zali tega niso, a jaz sem k sre-
či vedel, kako stojim, zato sem
se z nekim izgovorom hitro iz-
mazal.
Pred par leti sem neke polet-
ne nedelje obiskal prijateljsko
družino v clevelandski okolici.
Sprejeli so me prijazno, toda
imela so družbo in jaz sem v tre-
nutku izprevidel, da sem peto
kolo. Popil sem čašo ponujene
pijave in izjavil, da moram ta-
ko naprej, češ, da sem se samo
gredeč ustavil, da rečem "Ho-
lo". Pognal sem Lizo in v obla-
ku prahu odvrnil proti 10
milj oddaljenemu gozdu, kjer
sem se zkleknil v senco, si pri-
žgal cigaro in parkrat sam sebe
tituliral s slavnostnim oslom.
Nedvomno je že eden ali dru-
gi izmed cenjenih čitateljev do-
življal prebrtko izkušnjo, ko je
prišel na obisk bolj ali manj dra-
gi prijatelji ravno ob času, ko bi
bilo treba oditi na obljubljeni
sestaneke z najljubšim idealom,
pa je sedel tako komodno, kot ne
bi mislil nikdar več vstati, in
predel pogovor o stvarih in za-
devah, ki so bridko izkušano žr-
tev takrat prav tako malo zani-
male, kot sezona kamilčnega
cvetja na Veneri ali hrenova tr-
gatev na Marsu. Kdor je izku-
sil, ta ve, torej meni ni treba
praviti.
Neke sobote popoldne sem bil
čisto sam doma, to je v hiši, kjer
stanujem in kjer moram imeti
začasno tudi uredniške prosto-
re. Skušal sem pisati, toda stav-
ke so se trgali kot oblaki razpo-
sajenega aprila, kajti če ni zvo-
nil telefon ali zvonec prednjih
hišnih vrat, je kdo trkal na zad-
nja vrata. Stopnice, po katerih
sem tekal gori in doli, sem polil
z vodo, da se ne bi vnele vsled
silnega prometa. Ne vem koli-
kim agentom, prodajalcem tega
in onega in osebam neznanih
poklicev in namenov sem z ob-
žalovanjem povedal, da ni niko-
gar doma, razen moje malenkost-
sti, ki šteje par procentov manj
kot nič.
Nekaterim zavarovalniškim
agentom sem moral še za mojo
malenkost zatrditi, da sem zava-
rovan proti nikotinu in flu, proti
dežju, snegu, toči, suši, proti
porodu, proti kugi na parkljih
in gobih in proti vsem sedme-
rim egiptovskim nadlogam, pred-
no so se dali odpraviti brez
bakiša in bratskih pozdravov.
Moje literarno delo je pri tem
seveda silno trpelo. Edini re-
zultat sta bili dve grdo zgriženi
cigari, v zobeh typewriterja pa
par nesmiselnih stavkov, katere
(Dolge na 2. strani)

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLISKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO

Cene oglasov po dogovoru.

Naročnina za člane 72c letno; za nečlane \$1.50; za inozemstvo \$2.

OFFICIAL ORGAN

of the

SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn.

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members \$72 per year; non-members \$1.50

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

VOL. IX. 83 NO. 5

Iskanje novih poti

Ves civilizirani svet pokriva megla depresije in vsi prizadeti narodi mrzlično iščejo novih poti k blagostanju in sreči. Ves svet je podoben pokrajini, katero so opustošili viharji, povodnji in silni potresi. Stare obrabljene poti, ki so vodile k zaželenim ciljem, so po večini razdejane in nerabne, ali pa vodijo v močvirja in zevajoče prepače. Treba bo treznih in izkušenih inženirjev, ki bodo začrtali nove, trdne in varne poti iz kaosa. Inženirjev in takih, ki se domišljajo da so, je sicer brez števila, toda to splošno zmešnjavo še povečuje, kajti vsak ima svoj načrt in svojo pot.

Ko se bodo narodi sveta zedinili za vsaj deloma enoten načrt poti, ki naj vodijo iz megle depresije k soncu blagostanja, je gotovo, da se bodo polagoma izklopali iz sedanjih nepravil. Pri tem bo seveda potreben marsikak kompromis. Vsakemu posamezniku ne bo mogoče ustreči in mu izpeljati pot mimo njegovega zelnika. Vsaka nova pot se tudi ne bo izkazala za praktično, kajti tudi najbolj učeni inženirji niso nezmotljivi in vsevedni. Pri tem je treba vpoštovati tudi dejstvo, da v vseh slučajih nimajo in ne bodo imeli dela v rokah najboljši inženirji; ljudstvo, ki jim poveri delo, se tudi lahko zmoti glede njih zmožnosti in poštenosti.

Kar velja za ves civilizirani svet v velikem obsegu, velja za posamezne narode in države v manjšem. Demokracije države, kjer ljudstvo voli svoje postavodajalce in uradnike, imajo tako vladno in splošno upravo, kakršno je ljudstvo izbralo. Ako je vlada nezmožna in uprava slaba, leži glavna krivda za to na brezbrzičnosti ali nezavednosti ljudstva. Vsega slabega pa tudi niso vselej krivi uradniki, ker tudi uradniki na najvišjih mestih so ljudje, ki lahko delajo napake in ki so včasih brez moči napram razmeram. Potom volitev izbrane poti in smernice se včasih v praksi ne izkažejo za najboljše, in na ljudstvu je ležanje, da jih spremeni pri prihodnjih volitvah. Vsaki sprejeti smernici pa je treba dovoliti primerno dobo, da se izkaže, če je praktična in splošnosti koristna ali ne.

Naše podporne organizacije so demokracije ustanove. V mnogih ozirom ima članstvo več besede pri upravi istih, kot jo imajo ameriški državljani pri upravi posameznih držav in celotne republike Zedinjenih držav. Samo nekatere posamezne države Unije imajo v svoji ustavi pravico državljanov, da izpreminjajo pogoje potom iniciative in referendumu, medtem ko imajo menda vse naše slovenske podporne organizacije to člansko pravico zabeleženo v pravilih. Vsaj ena velika slovenska podpora organizacija je že poskusila s sistemom volitev glavnih uradnikov potom splošnega glasovanja vsega članstva, pa je ta sistem pozneje opustila, ker se menda ni izkazal praktičen. Prave iniciativ in referendumu pa se članstvo večkrat poslužuje pri spreminjanju pravil.

V glavnem pa je postavodajna oblast naših organizacij poverjena konvencijam, ki se v smislu pravil in državnih postav morajo vršiti v določenih razdobjih. Izvrševalna in sodnijska oblast je poverjena glavnim odborom, ki jih izvoli konvencija za gotovo dobo. Pravila in druge določbe, ki jih sprejme konvencija, veljajo napram glavnim odborom, članom v splošnem in državnim oblastim kot postavbe, ki se morajo izpolnjevati, dokler niso na predpisani način izpremenjene. Konvencija sprejema točke pravil in druge sklepe z večino; istotako voli glavne odbornike z večino oddanih glasov. Delegete za konvencijo voli članstvo krajevnih društev tudi z večino oddanih glasov. Vsak dobrostoječi član ima pravico voliti, torej sestoji konvencija iz takih delegatov, kakršne je izbralo članstvo. Zaključki konvencije bi torej morali predstavljati voljo večine članstva. Ako se zgodi, da kak delegat ali večje število delegatov ne dela in voli v soglasju z željami članov, ki so jih izvolili, ni to krivda konvencije.

V teh izrednih časih vse podporne organizacije iščejo novih poti iz težkega položaja, v katerem se nahajajo. Tudi J. S. K. Jednota je med temi organizacijami, in na 14. redni konvenciji, ki se je preteklo poletje vršila v Indianapolis, Ind., je imela pred seboj znatno število težkih problemov. Rešila jih je ali skušala rešiti jih je tako, kot je smatrala večina delegatov za najbolje. Upravo organizacije je poverila članom, v katerih zmožnosti, poštenost in voljo za dobro delo je zaupala. Potom novih pravil, katere je z večino sprejela, je začrtala znatno število novih poti, ki naj bi bile v največjo korist Jednoti, ki predstavlja celokupno članstvo.

Ako se ta pravila v kakem oziru v praksi ne bodo obnesla, ima članstvo pravico in moč jih potom iniciativnih predlogov spremeniti. Pametno in gentlemenko pa je, da se tem novim pravilom dovolj primerno dobo, v kateri naj pokažejo svoje vrline in napake. Po poštenih preizkušnji pa naj se izpremenijo, če bo večina članstva smatrala to za potrebno.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

sem po prečitaniu z odločnim zaničevanjem vrgel v uredniški koš.

Nato sem odšel v kopalnico, da se okopjem. Predno sem se izlučil iz obleke, sem moral radovednemu slavnemu občinstvu še dvakrat na telefon povedati, da tolikokrat pogreto resnico, da pri nas ni nobenega doma. Poleg tega sem bil še enkrat poklican k vratom, kjer me je neka misijonarka hotela na hitro spreobrniti k nevmakalni veri. Ko sem ji povedal, da sem preveč zaposlen in ne vtegnem poslušati pridige do konca, mi je za dolar ponudila v nakup knjigo, ki baje vsebuje skrivnost, kako odpraviti depresijo, mesto kuponov ali za nameček pa da dobim še izveščanje. Vse to samo za en dolar. K sreči sem tiste zakrknjene vrste, da nisem navdušen za kakšno hitro izpreobrnjenje. Sploh ženska že na pogled ni bila taka, da bi me mogla izpreobrniti za karkoli. Posebnih grehov se tudi nisem zavedal, poleg tega pa sem bil itak namenjen se okopati.

Ko sem bil že z eno nogo v kopalni banji, me je silno trkanje na zadnja vrata splašalo, da sem se hitro za silo zvil in hitel gledat, če hiša gori, ali je še kaj hujšega na programu. Bil pa je pred vrati le zajeten dedec, ki je prodajal metle. Držalo me je, da bi bil iz butare metel zgrabil eno in opazil vsiljivega metlarja po butici, pa sem se vendar premagal in kar mogoče mirno konstatiral, da gospodinjice ni doma, jaz pa se na borzo ceno in valuto metel ne razumem.

Med kopanjem je bilo še dosti zvonjenja, katero pa sem pobožno posvetil tistim dušam, ki jih ni tukaj, ne tam. Mislim, da je precej zalego.

Ko sem si obuval čevlje, me je zopet splašal zvonček pri prednjih vratih, da sem, z enim čevljem v roki, z drugim pa na nogi, koptaljal v melodičnem taktu treh mlatičev k vratom. Moža pred vrati, ki je ponujal repo, sladko in kislno, sem odpravil z izjavo, da s tem sadežem ni nihče pri hiši v dobrih diplomatskih odnosih. Imelo me je, da bi ga bil za nameček kronal s čevljem, ki sem ga držal v roki, pa sem se vzdržal, ker sem se domislil, da sem morda tudi jaz drugim ljudem včasih prav tako nadležan, kot so meni metlarji, stare misijonarki, reparji in drugi sobotni obiskovalci. Hitro sem obul še drugi čevlji, zaklenil hišo, sedel v Lizo in se odpeljal — na obisk, seveda! — odkoder sem se vrnil šele v zgodnjih jutranjih urah.

KAJ VSE SE PRIPETI

(Nadaljevanje s 1. strani)

padel skozi strešno okno tri nadstropja globoko. Priletel je na kup razstavljenih starih knjig v pritličju in vstal nepoškodovan.

V Brooklynu, N. Y., sta dve mali deklici-dvojčki padli z okna in v prvem nadstropju, se parkrat zasukali v zraku, nakar sta nepoškodovani sedli na mali kosček trate pri hiši.

V Winnipegu, Canada, je neki praznovrni možak našel na cesti težak žebelj, ga pobral in vrgel nazaj preko rame, verujoč v vražo, da to prinese srečo. Žebelj pa je zadel njegovega brata, a občutljivo mesto na glavo in ga je ubil.

Mary Rush v Detroitu, ki je hotela pokazati, da ni praznovrni, je šla pod k neki hiši postavljeno lestvo. Veter pa je tisti čas lestvo prevrnil in težka lestva ji je razbila lobanjo.

V Franciji se je lanskega julija potopila francoska podmornica Promethee in z njo 62 mož broječa posadka. Preiskava je dokazala, da je podmornica vsled nerazumljive pozabljenosti šla pod vodo z odprtimi ventilatorji, skozi katere je seveda voda udrila.

Znameniti krotilec zverin, kapitan Thomas Purchase v Manchesteru, Anglija, je imel preteklo leto pri svojem poslu nenavadno izkušnjo. Pri dresiranju se je lev nenadoma razjezil, napadel krotilca in mu odtrgal nogo do kolena s čevljem vred. K sreči je bila noga, ki jo je razjarjeni lev odtrgal, umetna, torej krotilca ni dosti bolelo.

Blizu mesta Turiona v Franciji je neka ženska mirno in dostojno stopala po cesti proti domu. Za njo pridrvi neki neznanec na motociklu, ustavi poleg nje, stopi s svojega vozila in žensko meninico, tebično pošteno pretepe, nakar se v oblaku prahu odpelje naprej. Žandarji so pretepača vjeli in na sodnji je mož priznal, da mu ženska ni nič hudega storila in da jo sploh še nikoli prej videl ni. Pot, po kateri se je vozil z motociklom, pa da je bila tako slaba in razdrapanja, da se ni mogel vzdržati, da se ne bi radi tega znesel nad kom. Dotična ženska je bila prva oseba, katero je došel, pa se je znesel nad njo!

IZ RODNIH KRAJEV

(Nadaljevanje iz 1. strani)

nju. Operacija na srcu pa je dobro uspjela in te dni je Anduščić z zaštitim srcem zapustil bolnico.

Sto in dvajsetletni starec. V Prištini živi starec Rama Grastina, ki je te dni dosegel redko starost 120 let, a je še vedno zdrav in čvrst. Oženil se je trikrat. Dogodkov v mladih letih se še dobro spominja.

Na slovenski univerzi v Ljubljani je vpisanih skupno 1236 slušateljev; od teh jih je 498 na tehnični fakulteti, 430 na filozofski, 144 na medicinski in 164 na teološki. Po narodnosti so slušatelji večinoma Slovenci, oziroma Jugoslavi, nekaj pa je tudi Poljakov, Čehov, Nemcev in Rusov.

Tolminska gimnazija šteje letos 170 dijakov, od katerih je 105 slovenske narodnosti. Ostali so v veliki večini iz sosednje Furlanije. Skoraj vsi italijanski študentje so bili sprejeti v Skodnikov zavod, ki ga upravlja fašist Spazzan. Kolikor je ostalo v zavodu še prostih mest, so zasedli slovenski študenti. Vodstvo gimnazije je v tekočem letu prevzel Italijan in prav tako fašist prof. Nembroso. Ta je takoj po svojem nastopu v Tolmini proučil položaj in pričel premišljevat kako bi se bolj pospešil asimilacijo med slovensko šolsko decu.

In res je te dni na gimnaziji in v zavodu nenadoma izšel strog ukaz. Prepovedali so slehernemu dijaku spregovoriti slovensko besedo. Slovenskim dijakom so zagrozili, da jih bodo najstrožje kaznovali, tudi če bodo pisali svoja pisma lastnim staršem in sorodnikom v slovenščini. Končno so jim prepovedali govoriti slovensko tudi s slehernim dijakom spregovoriti slovensko besedo. Slovenskim dijakom so zagrozili, da jih bodo najstrožje kaznovali, tudi če bodo pisali svoja pisma lastnim staršem in sorodnikom v slovenščini.

Da bi dijake prestrašili, so na tak način že "eksemplarično" kaznovali neko deklico, ki je nastanjena v zavodu. Pisala je staršem pismo v slovenščini, ker italijanščine ne razumeje. V zavodu pa, kjer pregledujejo vsa pisma, so prestregli tudi njeno. In upravitelj Spazzan je deklo kaznoval na ta način, da tri dni zaporedoma ni dobilo kosila.

Dijaki so uvideli, da gre sedaj zares in so se udali usodi. Mar naj se s praznimi želodci upirajo dvatisočletni kulturi? V vsakem primeru pa so take metode skrajno značilne za fašistično vzgojo. Zelo so naši deci njeno narodno šolo, zatrli v njej vsako misel na njeno slovansko pokolenje, vivali v njeno dušo ja-

ničarski duh, sedaj so ji pričeli jemati še borni kruh, le da ji vsilijo svoj jezik, svoje krive nauke in svojo degenerirano "civilizacijo."

Nedavno sta se vršila na goriskem sodišču tudi naslednja dva procesa. Na prijavo karabinjerjev se je moral zagovarjati 35-letni Gothard Nemeš iz Vrtojbe, ker so našli na njegovem domu staro avstrijsko puško. Preiskava proti njemu je bila uvedena že pred dvema mesecema. Vse ta čas je bil v preiskovalnem zaporu. Sodnik ga je oprostil kazni — po določilih amnestije. Še istega dne pa je policijska oblast postavila pod posebno policijsko nadzorstvo.

Antona Ferfoljo iz Opatjega sela pa so obtožili, da je žalil učiteljico Elviro Scafuri, ker je kritiziral njeno nasilno vzgojo in potujčevanje slovenske dece. Bil je obsojen na šest mesecev ječe.

Te dni si je Franc Štraki pri Kapeli v pijanosti zažgal lastno hišo in gospodarsko poslopje. Pogorelo mu je vse do tal. Zgorela sta mu tudi krma in večina premičnih, tako da ima škodo nad 50,000 dinarjev. Nameraval je nato zažgati še svojo vinčarijo in pa hišo svojega očeta, a so ga sosedi prišli in ga oddali orožnikom. Pri hiši so usodne dneve kuhali žganje ter pili žganje in šmarnico. Najbolj si je privoščil te pijače gospodar, ki je zaradi tega postal čisto zmešan. Napitil se je iz hiše ter pri odhodu povedal, da bo še nekaj napravil. Zažgal je najprej hišo ter se vlegel v skedenj. Od tam je pobegnil in klical, da bo še več poslopij zažgal in si zidal na pogorišču novo vilo. Ljudje, ki so prišli gasiti, so spoznali, da imajo opraviti s človekom, ki mu je upijanje od šmarnice čisto vzele pamet. Orožniki so imeli naporni posel, da so ga ukrotili in spravili v zapor. Zdravniška preiskava je dognala, da je požigalec abnormalen.

Dragocene umetnine v Laškem? Dvorane zdraviliškega doma radio-termalnega kopališča v Laškem so okrašene z raznim kiparskimi deli, zlasti s solami in reliefi. Kakor poroča šolski upravitelj Juro Kislinger iz Laškega, so sedaj ugotovili, da so te plastike originalno delo slovitega danskega kiparja Thorvaldaena (1770-1844). Ako se ta vest potrdi in bodo tudi strokovnjaki doznali, da gre res za originalne umetnine velikega Danca, bo pomenilo to senzacija za ves umetniški svet. Velike koristi bo seveda tudi za Laško, saj bi bilo močna privlačna sila za umetnike in umetnostne kritike iz vse Evrope. Dokler pa strokovnjaki ne izrečejo svoje sodbje, je treba vest sprejeti s potrebno rezervo.

V Timoški krajini se je pričel pravcati lov za zlatom. Nedalet od Zaječarja, v nekem romantičnem klancu blizu vasi Vratarnice, na kraju, ki se imenuje Mijun Kladenec, je rudarsko podjetje upokojenega ministra Genčica odkrilo velike zaloge zlate rude in tako je Timok postal preko noči jugoslovanska Kalifornija.

Že Rimljani so imeli v okolici Mijinega Kladenca rudnik zlata in tudi pozneje se je tu večkrat kopalo. Gyorje Genčič je že pred balkansko vojno povsem slučajno prišel do zaključka, da je tod dosti zlate rude. Strokovnjaki so na njegovo pobudo kmalu ugotovili, da vsebuje mešani pirit res velik odstotek zlata. Že pred vojno je dal Genčič rudno preizkusiti v nekem pariškem laboratoriju in rezultat analize je bil presenetljivo ugoden. Takoj nato se je pričel kopanje, toda vojna je delo prekinila. Po osvobođenju se je Genčič ponovno lotil dela, in danes so uspehi po prizadevanju

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki

Ely, Minnesota

GLAVNI ODBOR

a) Izvrševalni odesk:

Predsednik: PAUL BARTEL, 339 N. Lewis Ave., Waukegan, Ill.
Prvi podpredsednik: MATT ANZELCO, Box 12, Aurora, Minn.
Drugi podpredsednik: LOUIS M. KOLAR, 6011 Bonna Ave., Cleveland, O.
Tajnik: ANTON ZBASNIK, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: LOUIS J. KOMPARE, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Ely, Minn.
Vrhovni zdravnik: DR. F. J. ARCH, 618 Chestnut St., Pittsburgh, Pa.
Urednik-upravnika glasila: ANTON J. TERBOVEC, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

b) Nadzorni odesk:

Predsednik: JOHN KUMSE, 1735 E. 33rd St., Lorain, O.
1. nadzornik: JANKO N. ROGELJ, 6207 Schade Ave., Cleveland, O.
2. nadzornik: JOHN BALKOVEC, 5400 Butler St., Pittsburgh, Pa.
3. nadzornik: FRANK E. VRANICHAR, 1812 N. Center St., Joliet, Ill.
4. nadzornik: JOSEPH MANTEL, Ely, Minn.

GLAVNI POROTNI ODBOR:

Predsednik: ANTON OKOLISH, 1078 Liberty Ave., Barberton, O.
1. porotnik: JOHN SCHUTTE, 4751 Baldwin Ct., Denver, Colo.
2. porotnik: VALENTIN OREHEK, 70 Union Ave., Brooklyn, N. Y.
3. porotnica: ROSE SVETICH, Ely, Minn.
4. porotnik: JOHN ZIGMAN, Box 221, Strabane, Pa.

Jednotino uradno glasil:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Pravni svetovalec: WM. B. LAURICH, 1900 W. 22nd Pl., Chicago, Ill.

Vse stvari, tiskajoče se uradnih zadev, naj se pošiljajo na glavna tajništva, denarne posiljave pa na glavna blagajnika. Vse priitobe in priave naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov, prošnje za zvišanje zavarovalnine in bolniška spricvala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naznailov naj se pošiljajo na naslov: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Jugoslovanska Katoliška Jednota v Ameriki je najboljša jugoslovanska zavarovalnica v Zedinjenih državah in plačuje najliberalnejše podpore svojim članom. Jednota je zastopana skoro v vsaki večji slovenski naselbini v Ameriki, in kade boče postati njen član, naj se zgleda pri tajniku lokalnega društva ali pa napiše na glavni urad. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani belega plemenarstva se na njih vero, politično pripadnost ali narodnost. Jednota sprejema tudi otroke v starosti od dneva rojstva do 16. leta in ostanajo lahko v mladinskem oddelku do 18. leta. Tristopnina za oba oddelka je prost.

Prenosnena znanja nad \$1,500,000.00.

Odrasli oddelki je nad 104% solventen, mladinski nad 2,000%.

strokovnjakov takšni, da se iz vsake tone pridobiva po 38 gramov zlata. Zadnji čas so našli povsem nove žile. Kakor pravi poročevalec "Vremena," se nahaja zlata ruda v vsej timoški kotlini. Seljaki so sila zadovoljni, saj pa jim že sedanje iskane lahko nudi dnevno zaslužek po 70 do 100 Din. Delo se naglo razvija in prebivalstvo je prepričano, da bo prav bližnja prihodnost razkrila ogromno vrednost jugoslovanske Kalifornije.

Najdba starodavnih novcev. V rudniku Kuršum Dori pri Dojranu v Južni Srbiji so te dni delavci naleteli na številne dragocenosti. Med drugim so izkopali več novcev s podobo Aleksandra Velikega iz tretjega stoletja pred Kristom.

Ponarejeni kovanci na sejmu. Na Martinovem sejmu v Radečah je neki mlad človek spravil med sejarje 8 ponarejenih 20-dinarskih kovancev. Ko ga je neki možki prijel, je zlikovec začel vpiti: "Primita ga, primita ga! Tisti je!" Pri tem pa je kazal med gručo ljudi in je sam začel teči. Ko so se prisotni zavedli, da so pravega izpustili, je bil ptček že v gozdu, kjer je bilo zasledovanje nemogoče. Ponarejeni denar je malo svetlejši in bolj gladek.

Split je počastil ilirske preporoditelje. Občinski svet v Splitu je na plenarni seji razpravljal o imenovanju novih ulic. Glede na stoletnico ilirskega gibanja je Split počastil preporoditelje in deset ulic imenoval z imeni najodličnejših ilirskih rodoljubov. Split bo odslej imel ulice Draškovića, Demetra, Linskega, Kurela, Babiškića in drugih zaslužnih mož.

Epilog kmečkega upora na reškem sodišču. Ko so pričetkom tega leta v nekaterih občinah v reski pokrajini kljub najhujši bedi uvedli nove davke, so se pričeli ljudje vznemirjati in upirati. V Javorju pri Podgradu so se zbirali obupani kmetje in sklenili, da se skupno upro in nekaterih davkov ne plačajo. Dne 28. februara se je sestalo na vasi okrog 60 kmetov, da protestirajo proti neznošnim bremenom, ki jim jih je napravil fašistični režim.

Za puntarje in njih "zaroto" je seveda zvedel policijski komisar v Podgradu dr. Morrica, ki se je omenjenega dne odpravil s celo četo do zob oboroženih karabinjerjev nad kmete. S tovor-

nimi avtomobili so se peljali Obrovega, od tod pa krenili proti Javorju. V vasi so našli takoj aretirali kmeta Andreja Valencića. To je opazil njegov sosed 56 letni Ivan Valencić, se je takoj zglasil pri komisiju, češ, da naj Andreja izpustijo, ker zares ni ničesar zakrivil. Karabinjerji so mu tedaj zagrozili, da bodo prišli še njegove se takoj ne odstrani. Mož je uvidel, da je njegovo priznanje zamen in je šel svojo. Med potjo pa je naletel na ljudi, ki so se zbirali v gručah. Vedal jim je, kaj se je zgodilo, Ljudstvo, ki je bilo že razburjeno zaradi cele vrste bežni, s katero so zagrozili kmetom, je zdijalo. Zagrozili so Valencića, naj jih povede do karabinjerjev. Res so jih našli poti proti Obrovem. Valencić je tedaj, kakor so pozneje povedali karabinjerji sodišču na kar, ponovno pozval komisij naj izpusti nedolžnega Andreja Valencića. Komisar pa je nadomagal ukazal svojim ljudem naj aretirajo še njega. Spet ka se jih je mož, ki je velike stave, z lastnimi rokami napačil, ko pa je navalilo na karabinjerje hkrati, se je razal vdati. Tedaj pa so ljudje, ki so sploščeta stali ob strahovih silni razburjenosti napadli karabinjerje, ki so popustili aretirancu in zbežali proti Obrovem. Tu so našli pomoč. 32 mladih čenih so znova napadli kmete in deli so nanje več salv strelali, nekaj ljudi ranili. Šele tedaj jim je posrečilo aretirati Ivana Valencića in njegovega 26-letnega sina Ivana.

Vse naslednje dni so kmetje po okolici Javorja in Podgrada Hrušice močni oddelki karabinjerjev, ki so aretirali večeroga moškega in preiskali njegovo hišo. Nazadnje pa so ljudstvo činoma izpustili, kmeta Valencića in njegovega sina pa v čili sodišču ter ju obtožili proti javnemu funkcionarju škruševanja ljudstva k državniki nesposlušnosti. Oba so zasodeni, da se držijo v preiskovalnem zaporu. Sploščeta Hrušice nameravali postaviti pred podo sodišče za zaščito državnih javne varnosti, ko pa so sploščeta ljudstvo do obupa in do nemila, da je izključno le beda podo, tem ni imelo nikakega političnega nagiba, so izročili zadevo zenskem sodišču na Reki. Še te dni končno zaključilo prevo in za te dni napovedalo ces.

Pri razpravi je branil obtoženca odvetnik Robba iz sta. Sodba še ni znana.

New Era

ENGLISH SECTION OF
Official Organ
of the
South Slavonic Catholic Union.

Nova Doba

AMPLIFYING THE VOICE OF THE ENGLISH SPEAKING MEMBERS

CURRENT THOUGHT

What to Write About

Contributing articles to New Era, like business in general since the inception of the new year, have been decidedly on the downgrade.

Trading in commodities becomes customarily heavier during December of each year in anticipation of the coming holidays—Christmas and New Year. The same analogy holds good for write-ups submitted by members, who express themselves with good wishes for a Merry Christmas and a Happy New Year, along with the announcement of the annual meeting.

Then, with the exception of few writers who take the time and patience every month to report about the general status of the lodge, correspondents forget about contributing articles. They literally seem to fold up their hands, take a deep breath, and say to themselves: "Well, I have performed my duty. Now I don't have to worry about a report of my lodge to New Era until next December."

That is how the situation appears to the scribe. Perhaps this sort of picture will appear exaggerated or false to many. Perhaps some of the correspondents may say: "I'm no writer, and besides I can't find anything to scribble about."

Once the publicity agent of a lodge finds something to write about the words come to his or her mind easier. And there are many things to write concerning your lodge.

What are the plans of your local branch for this year? Activities play the stellar part in making your lodge full of life and attractive. Why not call attention to the members and friends in your community and neighboring towns to the dance that will be held next month?

The administrative committee may have a novel plan for stimulating larger attendance at the regular monthly meetings. Why not give it plenty of publicity through the columns of your official organ?

Lodge athletic teams deserve some compensation for their efforts. A little boost and a pat on the back is always welcome. Show the member-players that the lodge is behind them 100 per cent by reporting the result of their efforts.

The average individual likes to see his name in print, and especially after some brilliant performance, or an outstanding accomplishment. He or she may feel reluctant to comment on his or her abilities, but it is a characteristic human trait to feel flattered over unusual achievements.

But feats cannot always be exploits. Although he may have met with only mediocre success in his first attempt, why not give him full credit for trying?

In scanning the pages of a daily city newspaper one finds news that is only of passing interest. For want of a startling story a reporter may have to be satisfied with ordinary news. Sometimes it is so skillfully written that it commands one's immediate attention. The story may appear exaggerated to the principal actor. But like the shy young man, upon being flattered as to his appearance, remarked: "I don't believe it, but, just the same, I like to hear it."

Gowanda

Perhaps some of you may be interested in learning some of the interesting facts concerning Gowanda, N. Y., the seat of the Pathfinders Lodge, No. 222, SSCU. Many people from all over the world come here at times just to look, but come, in reality, to stay. It is situated on the Cattaraugus Creek about 32 miles from Buffalo. It resembles one of a Swiss town, being surrounded on all sides by beautiful hills covered with forests. Thus we find the weather cooler in summer and not so cold in winter because of these sheltering walls.

Gowanda is known as the center of social organizations. Every imaginable club has some branch here, including, of course, lodges Nos. 89 and 222 of the SSCU.

It, like all other places, has suffered during this worldwide depression, but not as severely as others. For many seasons at the present time people from Pennsylvania and Ohio in particular are flocking to this vicinity. New York state contemplates on building a \$3,000,000 hospital which in the next few months will hope to employ over 500 men from here. During the past years the Gowanda Tannery, owned by the St. Louis Brown Shoe Co., has employed more men than ever in its history. Its Eastern branch has decreased its force, is still the largest glue factory in the world.

The Slovene element has a section of Gowanda seemingly to themselves, which is known as Hidi. Back in 1920 a Slovenian Co-operative Corporation was organized, with the main purpose of providing a meeting and social center for the people of Hidi. However, it was not until 1926 before enough shares were sold to erect the present Slovenian Hall. This hall is the scene of many happy occasions. Many persons take long trips to witness at weddings held here, the Slovene custom of removing the veil.

Just outside Gowanda we find Zoar Valley (which we hope will soon become a state park). Its cliffs and magnificent view are said at times to be the eighth wonder of the world. On the opposite side we find the nationally known Indian Reservation, with its quaint huts and Indian settlements. Here at different times during the year the typical Indian ceremonies and war dances are of great interest. On the two other sides we find two of the most beautiful hospitals in New York state.

Within a short automobile ride lies one of the seven wonders of the world, Niagara Falls. The Gowanda High School, too, since 1920 has ranked either first or second in New York state in regard to state examinations. But still we find a few who are not satisfied with this ideal place to

Dance Review

Cleveland, O.—From our many friends comes the following compliment: "The George Washington Lodge certainly assures us of a very good time at all its dances, and many other social affairs which the lodge sponsors."

G. W.'s, this is our compliment that must stand. If you can direct your mind back to the year 1929, you will recall that in that year the George Washington Lodge opened the year with a successful Valentine Dance. This was the first Valentine Dance ever sponsored by our lodge, and it was held on an evening during the week in the upper hall of the Slovene National Home.

Further, every dance during that year was successful. Do you remember the last dance of the lodge held in 1929? It was the Barn Dance. A large crowd was on hand that filled practically every inch of the hall—approximately 1,200 people—the largest dance attendance in the history of Slovene National Home dances and many others.

Here's another opportunity to duplicate the feat of 1929. We start again this year with a Valentine Dance, which will be held next Saturday, Feb. 4, in the lower hall of the Slovene National Home. With 100 per cent co-operation, this dance will be most successful, and by making the first venture of 1933 go over the top we have a good start to duplicate another banner year for the G. W.'s.

Boost the Valentine Dance, and remember that Johnny Gribbons, Slovene King of Jazz, and his Radio Artists will furnish the music, which means that your feet will receive little or no rest that evening.

Frank "Lefty" Jaklich,
No. 180, SSCU.

Jefferson Collegians

Canonsburg, Pa.—Regular monthly meeting of Jefferson Collegians Lodge, No. 205, SSCU, will be held next Sunday, Feb. 5, at 519 Highland Ave. Every member is requested to attend, if possible, and the time will be as usual, 11 a. m. Business of importance is to take place, so be there and hear what it is all about, as a good member should do.

Louis Polaski Jr., Pres.

NO CHOICE

"My wife says if I don't chuck golf she'll leave me."
"Hard luck, old chap."
"Yes—I'll miss her."

live. Incidentally, everyone to his own tastes.

PATHFINDERS

Did you happen to read the last Juvenile Page, or don't you ever get over that far? In it were two very interesting letters by Christine and Mary Korosec of Coketon, W. Va. They happened to mention their sister, whom we all know—Mrs. Walter Strout (Anna Korosec). We hope to hear more of them in the very near future.

In a recent local amateur boxing card, in which many of the fighters were representatives of Hidi, little Amiel Kaluza proved to be the entertainer of the evening. His left jabs had the crowd in an uproar at all times and paved the way to an easy victory.

Are you going to the dance at the Slovenian Hall Saturday, Feb. 25? Everyone is going.

Ernest Palcic Jr.,
Secretary, No. 222, SSCU.

BRIEFS

George Washington Lodge
No. 180, SSCU, of Cleveland, O., will hold its annual Valentine Dance next Saturday, Feb. 4, in the lower hall of the Slovene National Home. Johnny Gribbons and his Radio Artists will provide the music. Admission is only 25 cents per person. Committee in charge has made elaborate preparations in anticipation of a large crowd. Members of neighboring lodges and their friends are cordially invited to attend, as an evening of unexcelled entertainment is assured. Betsy Ross, No. 186, SSCU, and Collinwood Boosters, No. 188, SSCU, two English-speaking units of Collinwood, are expected to be present in large numbers, as are other SSCU groups of Cleveland and vicinity.

Many Jugoslavs of Balkan
Minn., have filed intentions to run for offices of supervisor, treasurer, assessor, constable and justice of the peace at the annual town election to be held March 14. Tony Rupar Sr. is the present treasurer and will seek re-election. Other Jugoslavs running for various posts are: Anton Petrich, George Bicanich, Ludwig Pogorelec and Joe Smoltz.

Eddie Simms of Cleveland, well-known Slovene for his prowess as heavyweight boxer, received unusual distinction recently by the Ohio Ring Association, when it placed him as third best in the heavyweight class for the year 1932. A string of knockouts, decisions over nationally known contenders, plus a determination to take the initiative in fights, have made Eddie a popular favorite with the fans. According to the leading sport writers of the Cleveland dailies, Eddie Simms will reach new heights in the fighting circles, as already offers to mix with the national topnotchers are forthcoming.

Equality League of Cleveland, representing several nationality groups, will hold an installation banquet and dance next Sunday, Feb. 5, at the Slovene National Home. On that day it will install John L. Mihelec, Slovene attorney and former city councilman, as president of the league, whose purpose is to exert its influence against the federal immigration laws.

It has been reported that a Slovene was elected to the Cleveland Y. W. C. A. Board of Trustees. She is Miss Rose Jalovec of 1361 Giddings Rd. Miss Jalovec is well known for her social work and active participation in the Y. W. C. A.

PAGE EINSTEIN

An Irishman was seated in a train beside a pompous individual, who was accompanied by a dog.

"Poine dog ye have," said the Irishman. "What kind is it?"

"A cross between an Irishman and an ape," was the answer.

"Sure, an' it's related to both of us," the Irishman rejoined.

Hoot-Mon-ogrammed!

There's a story going 'round about the Scotchman who wanted to smoke monogrammed cigarettes, so he changed his name to Chesterfield.

Collegians Split Games

Canonsburg, Pa.—Jefferson Collegians Lodge, No. 205, SSCU, basketball team split even in the two games played on Jan. 20 and 26. The first game was very close and interesting throughout; however, our boys were nosed out by a close score of 34 to 32 by the strong Morgan A. C. quintet of Morgan.

The second game was rather easily won by our Collegians, when they trounced the ex-high five of Cecil to the tune of 52 to 22. The SSCU outfit led at half time by 23 to 3, and were not in danger at any stage of the game. The whole starting line-up for the lodge team played a bang-up game, for they clicked beautifully. The high scorers for the SSCU aggregation were F. Elish with 14 points, Shula 13 and Peterson 9. Hull and Woods were the best point-getters for Cecil with 8 and 6 points, respectively. Here are the line-up of the two teams:

Collegians	Cecil
F. Elish	 Hickman
Shula	 F. Bruce
Peterson	 C. Wilson
Pavlik	 G. Hull
Dellarso	 G. Woods

Substitutes were, for Collegians: S. Lombardi, Sustrich and Pankiewicz; for Cecil: Moore. Scorer was F. Lombardi and Massara was referee. Louis Polaski Jr., President, No. 205, SSCU.

Joliet Bowling Results

Joliet, Ill.—Saturday, Jan. 21, our JSKJ No. 66 champions plowed through their opponents averaging 973 pins per game.

JSKJ NO. 66			
Papesh	 200	200	210
Ramutta	 233	191	211
McBride	 199	163	202
Kubinski	 162	167	190
Horwath	 177	212	202
Totals	 971	933	1015

MORRIS, ILL.

Docke	 166	181	156
Gorman	 164	168	200
Klouck	 172	198	169
Goode	 268	226	172
Troyk	 177	192	212
Totals	 947	965	909

In the Joliet City League Tuesday, Jan. 24, results were as follows:

TEZAK FLORALS

Papesh	 179	222	190
Ramutta	 219	187	178
McBride	 166	197	181
Kubinski	 190	212	216
Horwath	 204	236	205
Totals	 958	1054	970

STANDARD LAUNDRY CO.

Demmond	 198	179	176
Lehman	 189	138	214
Christenson	 162	175	187
Erickson	 177	187	240
Bozie	 202	197	189
Totals	 928	876	1006

John J. Jevitz Jr.,
No. 66, SSCU.

New Secretary Elected

Ely, Minn.—This notice is to inform members of Lodge Slovenec, No. 114, SSCU, that I have been elected secretary at the special meeting held Jan. 22, 1933, by unanimous vote.

All members of the lodge who do not pay their monthly assessments at the regular monthly meetings may do so between the third Sunday and the 25th day of each month at my home on 220 W. Chapman St., between 5 and 6 p. m.

J. J. Boldin.

Fraternal Democracy and Our Youth

Springdale, Pa.—Occasionally the members of our Union have been confronted by agents of a life insurance company, and attempts were made by such men to secure customers in our ranks. To accomplish this, the agents endeavored to valuate their policies by comparing them with ours. Their "high-powered salesmanship" might have a tendency to blind the members to the true facts; but if one uses his reasoning power instead of swallowing the "food" of the agents, he will see the falsehood attached to such a comparison.

I needn't restate the dividends received from an investment in our Union, as Ernest Palcic Jr. of Gowanda, N. Y., covered the subject thoroughly several weeks ago; but, if any member is as yet unfamiliar with the Union's policy, the time is then ripe for a study of the by-laws. This is actually the first duty of every member. Your lodge officers will gladly furnish them if you so request.

The outstanding advantage that our Union holds over other forms of insurance policies may be termed as fraternal democracy; that is, the rules and regulations by which the society is governed are subject to change at the membership's wishes at their regular convention. This alone should suffice to convince anyone in doubt as to the reliability of the SSCU over other forms of insurances. The lodge is organized to serve the membership and not to satisfy the taste of a few profit seekers, as is the case with those who are now invading our ranks with the endeavor of placing their policies. Their by-laws are changed only to suit their individual needs; and the unsatisfied policy holders have only one choice, and that is to relinquish their policy or carry on as it stands.

The SSCU is the direct opposite. The by-laws are open to all members and any clause that may seem undesirable may be brought up for discussion in the respective lodges. And the convention delegates are sent to represent their respective lodge, and with them they carry the message of their lodge, concerning any changes or additions to the by-laws; thus insuring satisfaction for all concerned. At times you may hear complaints from a few, toward the Union, but in practically all cases it is coming from just those that lack the initiative to appear at the regular meetings, and enter in discussions of value. Their weeping is usually practiced outside of the meetings. Any and all persons guilty of such practices are urged to attend the meetings and air their opinions there, which is the proper place.

At this time I wish to make a direct appeal to the youth of our organization. It seems that it is here where much room for improvement exists. The older members were considerate enough to give their support to organize English-conducted lodges, as they realized that a time is coming when the present youth shall take hold of the reigns of the SSCU; obviously they must be trained to direct the policies in the proper order. At the beginning the call was answered promptly and all gave indications of being capable of holding their own; but at the first sign of friction or

Crashing Through

Cleveland, O.—Like a speed demon crashing through all red rights on St. Clair Ave., the George Washington Lodge is coming through with a Valentine Dance on Saturday, Feb. 4, at the Slovene National Home on St. Clair Ave.

The speed cop on the beat can't stop the crashing of the George Washington Lodge, as this body snaps its fingers at all speed cops and all the traps that may lay in their attempt to stop the crashing.

How in the wide world can we be stopped? We're Washingtonians and as such know no limit. Why? Because Johnny Gribbons, the Slovene King of Jazz, and his boys with their famous dance are on the job. Johnny Gribbons and his boys know but one light signal, and that is: Go! This is the orchestra which is leading the George Washington Lodge through all its crashes, and this orchestra keeps saying, "Ond With the Dance, with a song in your heart, let your feet get hot, and stop when we stop. On with the dance!"

Members of G. W., now is your chance to co-operate. Did you say: "How?" This way, friends: Boost the G. W.'s Valentine Dance, which is crashing through on Feb. 4. Tell your friends about this dance and ask them to boost it among their friends.

Let John Gribbons lead. This is the first 1933 George Washington Lodge dance and no better leader can be found for this purpose. Admission is only 25 cents per person, which is a depression price. Dance starts at 8 p. m.

Members, boost, and have your friends boost the G. W.'s Valentine Dance. Let's go crashing through!

Frank "Lefty" Jaklich,
No. 180, SSCU.

BEET SUGAR

The first factory for the manufacture of sugar from beets was erected by Edward Lee Church at Northampton, Mass., in 1838, and the following year it produced 1,300 pounds of sugar. A few other factories followed, but all were failures. In 1870, E. H. Dyer erected at Alvarado, Cal., a factory which became successful in 1879 and marked the beginning of the modern sugar-making from sugar beets.

HE WON, ALL RIGHT

"Ah wins."
"What yuh got?"
"Three aces."
"No you don't, Ah wins."
"What yuh got?"
"Two nines and a razor."
"Yuh sho do. How come yuh so lucky?"

AN INDUCEMENT

Farmer: I see you've reduced the fine for speeding from \$10 to \$5.

Country Judge: Yes, the motorists were beginning to slow up.

obstacles to overcome their speed was reduced considerably. Remember that all bushes have thorns, but you must learn to overcome their prickness. The older members didn't have clear paths either. Buck up and show your initiative. Do your utmost for the only reliable institution, the South Slavonic Catholic Union.

Frank J. Progar,
No. 203, SSCU.

CHANGE IN MAILING LIST

Changes in addresses on the mailing list should be sent to the office of Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O. Some members are under the erroneous impression that this information should be sent to the Supreme Office, which, in turn, must remail such information to its proper destination.

Patented America

More patents are granted to American inventors than to those of any other two nations. Since the beginning of the practice of granting patents to inventors 1,797,380 patents had been granted by the United States up to the end of 1930 as compared with only 825,882 granted by France, 254,054 by England and 531,681 by Germany. During that period 70 foreign nations granted 4,395,492 patents as compared with the 1,797,380 Uncle Sam issued. The seven leading foreign countries (France, England, Germany, Belgium, Canada, Italy and Austria) issued a total of 3,164,694, or an average of 452,099 patents each. To let you in on what some of the other countries are doing in the way of issuing patents, Argentina has issued only 34,033, Brazil only 18,136, Japan less than 75,000, Mexico slightly over 30,000 and Russia only 61,693. Since 1930 Uncle Sam has been granting patents at the stupendous rate of nearly a thousand a week. New York, Illinois, Pennsylvania, Ohio and California may be called the patent states. More than half the patents and designs granted in 1931 went to citizens of these five states. In fact New York leads all the states in the total number of patents granted to citizens. Last year alone saw 47,799 patents and designs issued to American citizens, which is one for every 2,596 persons. And the number of patents alone granted in the fiscal year ending June 30, 1932, was 52,572, the largest number ever granted in a single year.

First Postage Stamps

The postage stamps grew out of the necessity for issuing a receipt for money paid in advance for the carriage of letters. Sir Rowland Hill, a British postal reformer, conducted for some years an agitation for cheap postage and uniform rates, and the postage stamp was one of his proposals. Great Britain became the first stamp-issuing country in 1840, when a number of Hill's suggestions were adopted.

Stadium Meant Distance

Stadium, as applied to huge outdoor theaters and to athletic fields having great seating capacities, has no direct relationship to the original meaning of the word, yet its derivation is easily seen. The word originally was a measure of length as used by the Greeks. In the foot-race course at Olympia it designated an eighth of a Roman mile, or about 600 English feet.

WRONG NUMBER AGAIN

Telephone Operator: I have your party. Deposit five cents, please.

Souse (at pay station): Whaz-zat?

Operator: Please deposit your money.

Souse: Listen, girlie, wat I wan's a conversah'n from a fren', not financial advice from a stranger.

Mistress: When will you stop calling me "ma'am"?

Maid: When my month's up, ma'am.

Break Loose

Cleveland, O.—Here is a message to the G. W. members and friends.

With its initial start of 1933, the G. W.'s will make this a banner year by starting off with a bang. And what a bang!

Just think of the music furnished by Johnny Gribbons and his boys, if you ever heard this dance music before, you can realize what an evening of entertainment is in store for you.

And what's more, we are going to prepare "kranjske klobase" for only a nickel per sandwich. And are those "klobase" good?

Get into step with Johnny Gribbons. Admission is only two bits (25 cents), and delicious "klobase" at only 5 cents each.

Don't forget the day is next Saturday, Feb. 4, in the lower hall of the Slovene National Home. Join the gang of merry-makers next Saturday.

Turn everything loose and go to the G. W. Valentine Dance next Saturday. So long, until we meet again.

Anna Jaklich,
No. 180, SSCU.

DISCOVERED

A backwoods mountaineer one day found a mirror which a tourist had lost.

"Well, if it ain't my old dad," he said, as he looked in the mirror. "I never knowed he had his pitcher took."

He took the mirror home and stole into the attic to hide it. But his actions didn't escape his suspicious wife. That night while he slept she slipped up to the attic, and found the mirror. "Hum-um," she said, looking into it, "so that's the old hag he's been chasin'."

Huge Tasks of Nurses

Red Cross public health nurses, who work in hundreds of communities, are meeting the greatest demands in history for their services, due to the depression. Visits in maternity cases, protecting the health of infants and children, and aiding mothers in distress due to unemployment of the breadwinners have taken them into thousands of homes. The nurses made 1,357,000 visits to or on behalf of individuals, and inspected 949,000 school children. More than 58,000 adults were instructed in home hygiene and care of the sick.

JAPANESE RECKONING

The list of things that the Japanese do "backwards" would be long, but among the most peculiar is the way in which they reckon the ages of children. In this country a child born on the 31st of December is one day old the next morning. In Japan he would be two years old! For they reckon that a child is one year old on the day he is born, and two years old on the following New Year Day.

DOG WANTED

The young son who had his leg fractured in a motor accident was told by the doctor that they were going to take him to the hospital.

Boy: Oh, doctor, I don't want to go to a hospital.

Doctor: Why, a hospital's a fine place—clean and convenient.

Boy: But, doctor, I don't want to go there. I don't want a baby. I want a pup.

A judge remarked last week that a wise husband never forgets his wife's birthday. He merely forgets which one it is.

Speaking of unemployment, the average man has 12,000,000,000 brain cells.

OFFICIAL STATIONERY

Official stationery and self-addressed envelopes can be secured from the Supreme Office at Ely, Minn.

Many members submit requests for stationery and envelopes to the Nova Doba office, which is incorrect, as this unit does not carry such supplies.

Records of Old Clipper Ships

The clipper ships which were constructed for the California trade were built with extreme care, although, as far as possible, everything was sacrificed to speed, for freights were high and prices depended upon the quickness with which goods could be delivered to the Pacific Coast.

Clippers costing as high as \$80,000 sometimes paid for themselves on their first voyage. There is the story of one old sea captain who was anxious to carry sail as long as possible and padlocked his gear so that sailors could not take in sail without orders.

The Flying Cloud, which was built in East Boston by Donald McKay, was one of the fastest clippers ever launched. She had a figurehead of an angel on the wing carrying a speaking trumpet. Her mainmast, including the topmast and skysail pole, was 200 feet high; her main yard measured 82 feet and her bowsprit and jibboom projected 58 feet.

She sailed from New York to San Francisco in 89 days and 21 hours, covering in one day 433 statute miles, 42 miles faster than any steamship had then done in the same time. On this trip some of the crew had to be put in irons, although subsequently released to work the ship, and the first officer was suspended from duty because he disobeyed the captain's orders and cut the rigging. For a number of days the Flying Cloud averaged 13½ knots, and sailed for 5,912 miles at an average of 227 miles a day.

Dust Particles in Air

The actual number of dust particles in a cubic foot of air can be counted in air samples collected with a new dust-sampling machine developed by the Public Health Service. Rain-washed outdoor air is the cleanest found, but even it contains an average of 300,000 dust particles to the cubic foot, or about 174 to the cubic inch, the tests show.

SPREAD OF SLANG

The first extensive records of English slang are to be found in the language of thieves and vagabonds of the 16th century. The earliest use of the word "slang" as yet discovered occurs in the "History of Two Orphans," published in 1756. In the United States slang increased greatly and became popularized during the frontier period.

"TENTH BROTHER"

By Josip Jurčič

Translated from the Slovene Text by Joseph L. Mihelic

The old Piškav had just returned from his afternoon stroll, and now sat in his upper room, quietly smoking out of his long-stemmed pipe. On the table in front of him was a bottle of wine and an empty glass near a heap of scattered books. The room was not at all pleasing, and if it were not for the large bookcase filled with books and with various small and large glass containers, which were either empty or "filled with white, red, and black waters," as Krivec's wife told her neighbors, the room

Slump Hits Doctors

Some people have maintained that doctors weren't hit so hard by the economic slump. The claim was that people couldn't help getting sick and their misfortune was the doctors' gravity. But the Committee on the Cost of Medical Care, a non-governmental committee, of which Secretary Wilbur is chairman, reports a rapid decline in the incomes of doctors during the depression.

Even in the boom year of 1929, the committee report states, half the American doctors received a net income of only \$3,800 or less. More than 21,000 practitioners, about 15 per cent of all in the United States, got less than \$1,500 from their professional activities while more than four per cent lost money on their year's work.

In 1930, the first year of the depression, physicians' incomes decreased 17 per cent, and they have been decreasing ever since. The committee found that while some doctors have exceptionally large incomes, the largest proportion had inadequate incomes than any other profession.

The average net incomes of doctors in communities of less than 5,000 population was placed at \$3,200, while the average of cities of more than a million population was less than \$7,000. The highest average net income of the profession in the larger cities was found to be only \$7,300.

Another interesting phase of the committee's report was the annual medical bill of the nation. This was found to approximate \$3,000,000,000. The average annual cost of medical care for representative families was found to be only \$71 in the lowest income groups, but rose to more than \$300 in the highest paid families.

The report also reveals that the country has more than 142,000 doctors, 62,000 dentists, 200,000 trained nurses, 132,000 pharmacists, 47,000 midwives and 20,000 optometrists.

—Pathfinder.

Coffee Bean Problem

The coffee bean is an extremely resistant substance; it is very tough; it is almost impossible to powder it or disintegrate it by pounding, and hence it is quite impracticable to attempt to grind or reduce to a powder the green coffee bean before extraction. If this could take place the actual labor of extracting the caffeine would be very much decreased, and the degree of extraction increased.

ANOTHER ANGLE

Things are reported to be bad in Hollywood, and many of the lesser lights of the film world are out of work. Indeed, some of them are making this year's divorce do till things are better.

said anything, the door opened slowly, and into the room entered the humped stature, Martinek Spak. Martinek's face had at this moment something sinister, something of a devilish design on it. He stepped before the old man somewhat mysteriously twisted, but by no means with that respectful and timid humbleness with which a lower class person approaches one belonging to a higher class, and in his shining eyes there shone an evil glint, and around his mouth played a contemptuous smile.

"What do you want?" asked the old man, arising from the chair.

"I just know that I do not come at the right time, whenever I do come. But to ask the son of the poor Magdalene in such a manner is not right either," replied the Tenth Brother, and twisted his mouth even more. "I wager my birthright—and God alone knows how a certain gentleman would like to see that I would lose this wager, if it were only possible, he, he, is it not so, eh?—I wager my birthright that so many years ago, as I count them in my vagabond life—the poor Magdalene Strug would have never believed that Doctor Kaves would receive someone so unhospitably, who at that time was not yet in this world."

"I do not know what you are babbling. Here, take this and go," said the lord, and pushed a few dollars to him.

"You do not know, eh? Your memory must be quite short! It is true that it is already a long time since I showed to you all this; but if you want I will do this once more. But, today I did not come to beg, but to do business. What you threw over there on the table is not enough. A person has also other and greater needs, even if I do walk around like a bum, which would not have been necessary, if some people were human beings."

The old man paled. He sat on the chair and supported his head with his hands. But at once he arose again, and said in a friendlier tone: "Why do you not leave me alone? Go, get it all, only go away from these parts. Give me the letters. I shall pay you for them with gold. You know that I can get easily rid of you, I will just hand you over to the courts—"

"Oh, is that so!" laughed loudly Martinek. "The papers are in my hands, and they will protect me and not you. Now you are offering me money, but my mother had to die in poverty, where was your money then? You will not get rid of me so easily as you think. I know that you have something which would send me over where she is, but I, too, have so that I will not see you again, and you shall receive enough to live honestly. Tell me how much you want, and you shall have such a cat (he showed him a pistol from under his shirt). I carry it for self-protection only, because I know that sometimes miracles happen. As for living differently, I cannot and I do not care to live any other way than I am used to. Perhaps, if I had found you sooner, something could have been done, but now it is too late. But just so, that you will not think that I came to tease you, and to wake up in you unpleasant recollections, I will sell you this written sheet of paper. Look, here it tells about a certain thing which would give gray hair to your Marian over night, if he should find out that the ugly looking bum at whom he looks only with scorn, and pokes fun at him, is by blood even nearer to him than the people know, except you and I. How much do you give me for it?"

Mr. Piškav stretched himself and looked at it. He must have recognized the writing, because he reached for it quickly. But Martinek removed it just as quickly, and then said, "Oh, not so fast! You see that I am not so bad, even if I am the son of an insane mother. Two hundred dollars, and you will not have to bother your head any longer about ever knowing Magdalene Strug! But not otherwise than from hand to hand."

Silently went the old man to the bookcase, and pulled out a small sack and put it on the table, and then greedily grasped for the sheet of paper.

"Now you will breathe easier! Maybe you will still be able to deny, if it should ever happen that I should claim something which would give little honor to your Marian, maybe, ha! ha!"

So saying he hid the money under his shirt.

The old man must have recalled something which made him feel differently, because from his face disappeared the sullen scowl; he trembled over his whole body and the voice was soft, pleading, when he said, "Son—!"

The Tenth Brother shuddered by this address.

"Son! leave me, let me die at least in this peace, for die I will soon. Do not disgrace me and Marian and yourself! Let me have the rest of it, so that it will not be a witness of the past—"

"Witnesses are always good. I have to have something from my mother for remembrance, from my unfortunate mother," objected sullenly Martinek. "Leave this type of life," continued the old man. "Go to some other place, and I will provide for you, just so that my son will not find out that you—"

He could not speak further. With a trembling hand he poured a cup of wine and pushed it to the Tenth Brother.

Martinek already reached with one hand for the drink, and with the other hand under the shirt where he had concealed the wrapped letters.

"I beseech you by the love of your mother—"

"Love!" cried out Spak, and his eyes shone terribly again. "Love, no, no! You never had love, not even a spark of it! She went insane! I will not give! I will not drink out of that cup, probably there is something in it which her uncle drank, when Doctor Kaves gave him to drink!"

So saying he turned and ran out of the room like a hurricane.

Deadly pale stared the old gentleman after him, and his lips trembled, "This, too, he knows!"

While the above was taking place, the caretaker Krivec sat on a low stool in the lower room. In front of him were spread his various cobbler tools, and while whistling he pounded on the soles. His long, gray hair was continually falling down over his wrinkled face, on which was imprinted an always happy and carefree disposition. When he pushed away with his blistered and gluey hand the irritating long hair from his face, he noticed the Tenth Brother on the threshold.

"Oh, hello! Come in, come nearer, you tenth son of a mother. How are you? What news do you bring me?" shouted the cobbler, and took a half-finished shoe between his knees.

"I cannot tell you anything new, you are already old, only the grave will be new to you," replied the Tenth Brother, and threw his shoes on a bench.

"The devil take you!" said

again the cobbler. "Why grind bare heels over the and stubble? In such a way will never give me anything; why, God alone will give you new soles ever you will tear and wear the ones you got on now."

"Well, I think I have enough shoemaker if God agreed for new soles."

"That is true, a steel will wear off and break the life of God's skin. But what news will you tell a fortune to some just like a gypsy; but to do not want, and you seem even to wish me something. Come, come, open mouth!" Krivec urged him tried to pull out the nail, broke out of the shoe.

"You are old, pray at least if you want. Fortune told only to the young people."

"You see how he teaches the right thing," added Krivec's wife, who just entered the room.

"You old bum, you, will not tell me of anything but about grave, old age, prayers and remembrance, I will thank you old shoe on your head," continued the angry cobbler.

"Shut your mouth, ye glue, or you better tell when your daughter will cry. Is it true that Fr. Dražar is going to get her?"

Krivec's jolly face at became serious.

"I have nothing to say, Francelj, and if you want to offend me, you will not talk to me about where in the devil could he have? If I had known that has so much debt on his I would not have permitted daughter to talk even with him. You probably already that Miha is going foreclose, and sell Franc house and property."

"No, he will not," answered Martinek.

"Why, he said so himself right here," insisted the cobbler. "I have saved up pennies, and so I do not that my girl would have begging right after the ding. And I advise you to bring her any more mess from him."

"What if Francelj should the money? What if he should pay off the skinflint?" Martinek, and threw his over the shoulders in order leave.

"Where could he get it? rowing it will not help him. Unless you would tell where on Christmas Eve dollars were blooming, ha!"

"Who knows!" replied Tenth Brother.

"Wait, where you going ready?" shouted the cobbler after Martinek, but he had ready slammed the door he saw him striding with steps across the yard.

"Look at him!" whispered old Ma Krivec to her wife. "This is like a miracle. No one ever dares to go our old lord, but Martinek by him for quite a while. do you think this means?"

seeming miracle, as was Martinek's words about marriage of their daughter husband and wife discussed a long, confidential talk which we are not repeating the reader because of its and commonness.

Martinek, in going to the garden, stopped at patch where the cobbler daughter Franica was. He stepped close to her and whispered something to blushing girl which made blush even more.

"What do you know it?" said she.

(TO BE CONTINUED)

LOUIS ADAMIC:

Američan v svoji stari domovini

(Konec.)

Kdaj pa kdaj se nama je v teh desetih dneh slave s Stello posrečilo za nekaj popoldanskih ur pihotiti v Blato. Tako sva se pobliže seznanila z našo rodbino, našimi sorodniki in drugimi vaščani. Moja brata France in Jože sta naučila govoriti Stello cele fraze in dolge stavke po slovensko, kar je vaščane zelo zadovoljilo in povzročalo dokaj veselja.

S stricem Mihom sva posedala na solncu pred čebelnjaki in se razgovarjala. Neki dan sva se pomenkovala o svetovnem položaju. On je čital o tem v ljubljanskih časopisih. Rekel je, da je bilo nekaj člankov polnih hudega prerokovanja. Je li v resnici tako hudo? Ali mislim nemara tudi jaz, ki sem bil v širnem svetu, da so razmere na robu propada ali kaj takega? Pa kaj da mislim o dogodkih v Rusiji? Povedal sem mu, kar sem mislil.

Tedaj je dejal: "Po mojem mnenju je ta kriza dokaj slaba za posamezne ljudi v nekih delih sveta, toda za nas, ki smo tukaj na grudi, se bodo razmere bržkone tako ali tako izravnale same po sebi in nazadnje bomo ostali mi kmetje prav tu, kjer smo; v svojih selih, na svojem malem kosu sveta in bomo delali ono isto, kar delamo že tisoč let. Ne razumem, kaj pomejijo vse te stvari — zlata valuta, srebrna valuta in tako dalje —, toda naj pomenijo karkoli že, prepričan sem, da bo to solnce še dolgo časa sijalo in da bo ta črna gruda okoli nas" — zamahnil je z rokami proti njivam krog in krog vasi — "dajala plod, dokler bomo imeli gospodarsko orodje in živino ter delavne roke. Vse te stvari skupaj — solnce, gruda, naše roke, gospodarsko orodje in živina — pomenijo, da bomo jedli ter živeli."

Po mojem mnenju je imel stric s svojega ozkega stališča popolnoma prav. Malone brez ozira na to, kar se godi v Ameriki, Rusiji in po Evropi, bodo ostali kmetje v selu Blatu tam, kjer so. Za Američane pomeni Kranjska zacastlo poljedelsko deželo, toda v tej krizi se njena zaostalost ali njen počasni tehniški razvoj v preteklosti spreminja v blagodat. Njen "napredek" v ameriškem smislu besede je bil tako počasen, tako zaporeden, da so vlada ter drugi činitelji in ustanove imeli dovolj časa, ugodno prilagajati svoje zakone in stališča potrebam kmeta, ki je hrbtenica in duša dežele. Odtod mojega strica solnenozemeljski optimizem ter njegov smisel za stalnost, ki sta tipična ne zgolj za Kranjsko, ampak za večino Jugoslavije...

Medtem je tele v našem hlevu pridobivalo na teži in domači družinski svet je sklenil, da se bo veselica "pitanega teleta" vršila na drugo nedeljo po vrnitvi izgubljenega sinu. Moj oče je naročil vina z otoka Korčule v Dalmaciji. Moje sestre in mati so ves teden delale načrte, kakšne kolače bodo spekle. Moja brata Stan in Ante sta nabrala nekaj lesa ter postavila mize in klopi pod jablanami, ki so se pravkar razcvetele. Vsi naši sorodniki in rodbinski prijatelji so bili povabljeni.

Zdaj sem se domislil, da bi bilo primerno povabiti tudi moje nove prijatelje, literature in njihove žene. Ta misel je preplavila vso mojo rodbino. Toda bo do li prišli? ... Saj je to, če povabi sin naše rodbine v Blato največjega živečega pesnika, vodilnega živečega romanopisca, izdajatelja najboljših slovenske revije v Sloveniji in druge morda prav tako velike pisatelje, prav taka posebnost, kakor če bi sin kakega farmarja v Pennsylvaniji povabil na nedeljsko kosilo ljudi, kakor so na primer Henry Ford, Will Rogers, Calvin Coolidge, Al Smith in Gene Tun-

ney. Imeti moramo na umu, da so literatje največji ljudje na Kranjskem, zlasti še kmečkemu ljudstvu.

Vendarle sem jih v očetovem imenu povabil in prišli so z ženami vred — v tolikšnem številu, da sta bila Stan in Ante prisiljena napraviti v naglici še eno mizo.

Bilo je svetlo, toplo nedeljsko popoldne in lahna gorska sapica je vela po dolini. Literatje so se pomešali z vaščani, hvalili vas, vzdikali spričo lepote polj in travnikov in z zanosom občudovali sestre in brate izgubljenega sinu.

Prvak pesnikov je bil ginjen do solz, ko je na pobudo moje sestre Poldke majhna kmečka deklica stopila predenj in recitala njegovo najslavnejšo pesem. Takisto je bil ginjen pravak romanopisec, ko so mu kmetje in kmetice prinašale stare izvede njegovih knjig in ga prosili, naj bi jim "kaj lastno-ročno vanje napisal."

Moja sestra Pavla in mati sta bili v kuhinji, obe nepopisno srečni. France in Jože sta brez sukunja in s predpasnikom na sebi prinašala iz kuhinje krožnike (izposojene iz vse vasi) in pladnje, naložene s kosi pitanege teleta. ("Ubožec!" je dejala Stella, ki ga je pred tremi dnevi videla še živega v hlevu.) Stan in Ante sta nalivala vino. Poldka je pripenjala spominčnike in zvončke gostom na obleko. Moja najmlajša sestra Anica je nosila na mize kruh in kolače. Tončka in Manuela sta se bili morali vrniti v Belgrad.

Gostija je trajala vse popoldne. Planinski vetrič je osipal z jablan cvetje na mize in gostom na glave. Govorilo in smejalo se je vse vprek. Polagoma so začeli vaščani in literatje prepevati slovenske narodne pesmi o ljubezni, vinu in lepoti domačih krajev.

Stella je vzdiknila: "O, da bi bila moja mati tukaj! Pa moj brat, pa Seren, Meta in Tiba" — cela posadka njenih ameriških prijateljev.

"Pa Ben in Kyle in Carey..." sem pričel jaz naštevati svoje prijatelje, ki so ostali v Združenih državah.

Ko je nastal odmor v prepevanju, se je dvignil prvak pesnikov, s kozarcem v roki, in vsi so utihnili, da bi ga slišali. Govoril je o krasnem popoldnevu, planinski sapici, solncu in jablanovem cvetju, pitnem teletu in vinu s Korčule. Poveljeval je naš selo, njega prebivalstvo, posebno pa mojo mater in očeta; z besede čiste poezije je omenjal polja in travnike krog in krog vasi. Nazadnje se je spomnil "izgubljenega sinu" in je govoril o njegovem odhodu v Ameriko in njegovi vrnitvi. Ni mi moglo ne navesti njegovih krasnih besed. Končal je: "Izpraznimo čaše!"

In izpraznili smo kozarce. Nekdo je ubral novo popevko.

DRAGO KLEPETANJE

Telefonske pristojbine se niso še nič znižale, kljub znatno nižjim izdatkom, ki jih ima telefonska družba American Telephone & Telegraph Co. za potrebnice in delavce. Konci leta 1932 je omenjena družba ba- je izplačala okoli 42 milijonov dolarjev v dividendah, kar predstavlja devetprocentno dividendo na delnice.

Proti visokim telefonskim pristojbinam se je začela dvigati ljudska nevolja, ki bo gotovo dobila odmev v novem zveznem kongresu. Le odločen nastop kongresa zamore spraviti mogočno telefonsko družbo na kolena.

Neki ekonom v Boise, Idaho, je izračunal, da je stalna mesečna pristojbina \$2.50 na mesec, ki je tam v veljavi, mnogo previsoka. V primeri s cenami, ki jih dobijo farmerji za svoje pridelke, bi morala znašati stalna mesečna pristojbina za telefon okoli 75 centov.

EDMOND ROMAZIERES: PRI GLAVOREZIH

V najgloblji notranjosti gozov ob Amazonki je divje pleme Indijancev ugrabilo belo dekle, Manoela. Tovariši izginule mladenke začno iskati, ne da bi za trenutek slutili grozne dogodivščine, kakršne jih čakajo.

Hoteč oteti Manoelo, uplenjeno na opustošeni fazendi, so nekateri pionirji ob Amazonki stekali proti indijanski vasi, da bi v njej dobili zaveznico. Za stalno so bili zapustili svoja plovila.

Niti ene ure ni bilo treba, pa so raziskovalci sprevideli, kako naporna je hoja po goščavi. Vse se je zdelo lahko, dokler so hodili po sledu, ki so jim ga ostavili spretni Indijanci. Ko pa je onkraj potočka prenehal in je Santos, korakajoč odspred, našel še tisto skoraj nevidno stezo, kakršno puščajo za seboj divjaki na svojih pohodih, se je bilo spoprijeti z naravo. Ako si hotel za vodnikom, si se moral praskati ob trnju in robidju. Goščava se je otepala. Človeka je kar dušilo. Vlažen hlap je vstajal iz tal. Opoldne je ob vodici Santos že velel zaužiti kina.

Toliko so si ga privoščili, da utegnemo oglušeti. Ničve več ni videl neba. Korakali so pod čisto zaprtim oblokom v somraku. Čitati ne bi bilo mogoče. Razen tega je šlo precej strmo. Tako so dospeli nad skaloviti kanjon, po katerem je bučala Parima. Dva ali trikrat so mogli dve sto čevljev pod seboj cpazovati besno valovje, ki se je podilo med navpičnimi stenami. Santos je ustavil svojo četo precej pred koncem dne. Paziti je bilo treba ne samo na Adino, temveč tudi na mladeniče, ki so se prvič poskušali s turobnim gozdom, koder je bilo pomrlo toliko Evropejcev.

Učiti se je bilo treba tudi tabo-riti in hrano iskati.

V tej dvojni noči vedli jih je Santos v kratkem izuril. "Najprej viseče mrežnice!" je velel.

Ko so bile obešene ter so imeli streho iz palmovih listov kakor tudi tenčico zoper moskito pripravljeno, jim je pokazal vrvi, na katerih so visele.

"Oborožili smo jih s sitnico, gosto mrežo ko sito, kakor sem vam bil pokazal," je dejal. "To bo cvrlo marsikakega ponočnega vasovalca, da ne bo pohajkoval po tej napeti vrvi. Vendar to še ni dovolj. Tu nismo več po rečnih jasad, koder nam je bilo vse lahko..."

"Celo sprejemati krokodile in jaguarje."

"In zakuriti ogenj... Ondod skoro ni bilo zverin."

"Z majhnimi si zadovoljen..."

"Boste videli... Zato vam svetujem, da mi izročite svojo zalogo kreozota, gospod Edmond. Lepo seveda ne bo dišalo, ampak duh bo zoprn življenj kakor nam. V hosti dobi človek nekoliko miru samo za majhne žrtve."

Nato je izginil v šumi z Avgustom in Moricem.

Edmond je pomagal Omarju nabirati drv za nočni ogenj.

Ob njegovem varstvu so shranili zvežnje. Pred vsem jih je kazalo odtegniti domačim mravljam, ki so huda uima ob Amazonki.

Ko je Moric pritresel sijajnega ptica, obet za izvrsten obed, Avgust pa presnih kraljevskih jabolk, tistih drobceh ananasa, ki jim v Evropi ne moremo poznati slasti, se je Santos lotil razgrinjati svojim tovarišem neke gozdne skrivnosti.

"Pomagale nam bodo, da ne umremo od lakote."

"Pha! Takega strahu pa jaz nimam," je odgovoril Moric. "Še sto korakov nismo napravili, pa so ptici prišli."

"Ampak druge dni ne boste nič našli."

"Za tri dni imamo živeža."

"Ki se ga pa ne smemo do- taktiti, kajti ti trije dnevi nam utegnemo kedaj pozneje rešiti

življenje... kakor velika buča kačase..."

Približal se je drevju, ga pazljivo pregledal. Opazil je rdečasto, gladko deblo.

"Ne vem, kako se pravi temu drevesu," je rekel, "ampak dalo nam bo mleka. Bog daj, da bi ga večkrat našli."

S konico svojega fasona — brazilske sablje — je naredil široko zarezo. Tekočina, ki se je pcedila iz nje, je bila res mlečne barve. Santos je posrebral nekaj kapljice, da bi vzbudil zaupanje, potem pa je nastavljal posodo. Adina je bila v tem pripravila kavo. Primešali so ji rastlinskega mleka in zdelo se jim je tako dobro ko najboljše mleko iz švicarskih dolin.

Omar je pripravil jed, otrel bil ptica, nalagal na ogenj: tako je mogla Adina z Edmondom in Santosom napraviti nekaj korakov okoli taborišča ter od bliže občudovati amazonsko rastlinstvo.

"Vanile bomo našli med temi kukavicami," je rekel Santos, "Enako nam bodo palmova drevesa dajala palmovo zelje, kruh, vino, kokosov oreh. A po malem bodo izginila in to bo za nas največja izguba. Med palmovjem je človek lahko preverjen, da ne umre od glada."

Dve uri je že deževalo, a je dež komaj pričel prodirati skozi zeleno streho. Preden se je dočista znočilo, so naložili drv na ogenj. Dva moška sta prevzela stražo, ostala četica pa je legla.

Zarano so zopet odkorakali v somraku, kamor je tedaj pa tedaj prikinila strelca jarkega sonca. Obraz so si zakrili z dnevnico tenčico. Kadar jih je naključje privedlo čisto na rob globeli, so obstali, da bi svobodno zadihali. Vrvajoča voda je sto metrov visoko pošiljala hlad, razpršene kapljice, ki so jih svežile. Sonce je veselo pripekalo. Toda hitro se je bilo umakniti v šumo, v grobnico.

"Ne trditmo časa," je prva zamrmrala Adina.

"Nesrečna Manoela Blentaova nima več upanja. Kdo ve, ali se ne bo ubila."

"Mogoče smo bliže vasi, nego se nadejamo," se je oglasil Moric.

Santos je odkimal.

"Ne, senjor. Da je sovražna vas tako blizu, se razbojniki, ki jih hočemo dohiteti, ne bi bili držnili vkrcati na Parimi blizu teh neprijeteljskih sosedov. Mahnili bi jo bili skozi gozd do Urarikore. Najmanj osem dni bomo morali korakati. Na dan pa ne prehodimo gotovo niti polovice tega, kar bi storil divjak."

Ni se zmotil. Stopali so ves teden, a nič novega našli. Obleka jim je polagoma silila v cunje. Adina je krpala, kolikor je mogla. Ona sama se ni imela več kaj preobleči. Zvežnje, ki ga je nosil Omar, je bil namenjen Manoeli Blentaovi.

Moric je bil zamišljen. Sanjari je pogostoma o mladenki, ki jo je bilo rešiti. Opisali so mu jo bili kot prav srčkano. Povzril jo je. Trpljenje, ki ga je prenašala, mu jo je delalo že naprej tako prikupno...

Slednji dan je Santos ustavil četo pod drevesom, ki je z vso svojo krošnjo presegalo gozd. Splezal je z motvozom, po indijanski navadi. Z Edmondovim daljnogledom je preiskal okolico. Iztikal je za golim prostom, za čistino, kjer je stala vas. Oziral se je za dimom. Oziral se je nazadnje za koncem tega čudovitega kanjona v Parimi, vedoč, da bo našel divjake samo nasproti mirni vodi, po kateri se morejo kretati njih ube in koder bi mogli ribariti.

Šele deveti dan je zopet uzrl rečno ploskev, ki se je širše razgrinjala ter se gubila med valovite gozdne bregove. To mu je dalo nove nade.

"Morda dospemo jutri," je naznanil tovarišem.

Krenili so nizdol k vodi. Ondi so se ustavili v polni svetlobi. Tam so prečeni višino, ki so jo dosegli. Zrak je bil hladen, poživljajoč. Komarjev ni bilo več

dosti, drobne mušice niso več nadlegovale. To ni bilo več dušljivo ozračje kot v gozdu, nezdrava plesen in zatohlina, neprestani duh po hamamu.

Drugi dan je večkrat obstal, da je splezal na drevo. Proti tretji uri je vzdiknil, spuščaje se nizdol:

"Selo sem opazil. Preprosti rasadi, okoli njih pa juka."

Moricu se je hotelo vriskati od radosti.

"Pred vsem pa nobenega hrupa..." je opomnil Santos. "Izrabiti je treba osuplost. Malokje teh rdečekožcev so komaj kilometer daleč od nas. Kadar pridemo do njih, ustrelimo vsi hkrati v zrak. Groza bo v prvem trenutku tolikšna, da se bomo mogli približati in pozneje izpričati, do smo sprožili samo za kratek čas."

Srečno so mahnilo dalje, spotoma pa rezali ovijalke, sekali ostre veje, se neprenehoma bojevali z goščo. Santos se je ustavil. Po rahlih znamenjih je sodil, da se bliža človeško življenje. Opažal je stvari, ki bi bile ostale drugim popolnoma prikriti. Vedel je, da pride zdaj na plano.

Namignil je moštvo, naj pripravijo puške. Z roko je vnovič priporočil molk. Korakal je brez vsakega šuma. Niti vejice ni zlomil in tovariši so ga skušali posnemati.

"Smo že tam," je dahnil Edmond na uho.

Maladi mož pa ni nič videl. Gozd je bil tako teman. Nobena reč ni napovedovala jase.

Toda po desetih minutah, a ne več, je privrela svetloba pod veje. Santos je podvojil opreznost.

In nenadno se je zagnal, skočil na plano, kjer je bilo v sredini več malih, velikih, okroglih koč, in sprožil svojo puško.

Minuto pozneje pa je počil skupni strel. In domačini, moški, ženske, trebušata deca so kleče prosili milosti. Vsi so bili uverjeni, da prihajajo še drugi belci iz gozda; da so jih obkolili, da bodo puške še govorile in da sovrag nima druge misli kakor porezati glave, jih mumificirati ter doma obesiti. Ali Santos je stopil naprej. Govoril je. Domačini so vzdignili glave. Kdo ve, koliko niso bili obbleeni. Imeli so široko lice s štrlečimi podočnicami, obuzdanimi očmi, bujne lase, a brez brade in brkov. Poslušali so, razumeli. In na obličje se jim je vrnil nasme. Nekateri so vstali.

Adina se je plaho stiskala k Edmondu.

Avgust je odvil zavoj zrcal in ovratnic.

To je bilo več ko dovolj, da se je groza spremenila v preveliko domačnost. Može so morali odbiti Indijance, jih držati v malo varnejši razdalji.

Santos je govoril z načelniki. Velel jim je sklicati zbor; da jim obrazložijo namen svojega obiska.

Ko so darila vsakogar osrečila, je sedel med vojske in pričel pripovedovati.

Zamolčal ni, da je mladenko uplenil sovražen rod in s kakšno zvijačo so krivci poskušali pripraviti v smrt prebivalstvo te "aldeje" (vasi).

Možaki so besno godrnjali. Pozvali so še druge člane pohana ter jih odvedli v eno izmed krožnih malok, ki so služile skupno bivališče kakim petdesetim ljudem.

In ondi so pokazali nekaj groznega. Obešene glave z dolgimi svetlimi lasmi, zašitimi ustnami, prave glave, ki pa so bile od obradka do lasišča v celoti komaj šest do sedem centimetrov visoke.

"To so glave njihovih nasprotnikov," je pojasnil Santos. "To so bili vojskiči iz plemena, ki ga hočemo kaznovati."

"Pa ti menda niso dosti boljši, ka-li?" je povzdel Edmond.

"Seveda, ampak koristili nam bodo."

Vrnivši se na zbor, je podrobno opisal svoje moči. Ponudil se je, da razkaže silo strelnega

orožja. Sklatil je pticka, ki je čepel na vrhu visokega drevesa. Indijanci so kar zijali.

Nekaj vojskičkov se je vračalo z reke, ker so se slišali o neverjetni novici. Bili so še manj opravljeni kot oni, ki so počivali v "aldeji." Na koncu je bilo okoli Evropejcev nad sto krepkih ljudi, nizkega stasa, pa čvrstih mišic.

Santos jim je brez ovinkov povedal, česa želi. Pomagal jim bo, da se bodo maščevali nad svojimi sovragi. Povrnejo se z zbirko glav, da še nikoli take. Poslej bodo zavezniki belcem in potakem se jih bo vsakdo bal. Po pohodu dobe še toliko darov, kolikor jih že imajo. Indijanci, "oblečeni v sončni žarek," so bili videti navdušeni. Zastran lepšega so želeli, da odgovore čez eno uro.

Med tem je Santos dal postaviti tabor na drugem koncu laze nasproti malokam. Imel je svoje razloge, da ni docela zaupal svojim novim prijateljem, in je povečal čujčnost.

Po eni uri je prišel načelnik in naznanil, da plemo sprejme njih ponudbo in da odidejo drugo jutro.

Da si ga podvrže, je Santos z neznatnimi stroški igral čarovnika. Spustil je pozivno raketo, prižgal nekoliko vžigalic, omamil roko načelniku s kokainom, češ, da se zdaj lahko ureže, ne da bi čutil. Nazadnje se je dal glavar prepričati, se precej globoko zarezal in med osuplim vzdikanjem priznal, da ni čutil nobene bolečine.

Vsi vojskiči so hoteli poskusiti, toda Santos je kar prenehal. Zaloga mamila, ki bi pozneje utegnila prav hoditi, bi se bila mogla pri tem potrošiti.

"Sedaj pa jih pustimo, da se opravijo," je velel vodnik in odvedel svoje tovariše.

"Njih oprava," je momljal Moric. "Hm! Stvar se mi ne zdi kdo ve kaj zamotana."

"Malo kasneje boste videli."

In res pred nočjo se je prišlo vse plemo razkazovat ob hrupnih, hrabrih kretnjah. Vojskiči so bili grozni. Od glave do nog so bili poslikani s sivimi obroči, nalik ovratnicam in zapetnicam.

Huitor velikanski oreh jim je dal slonokosteno črnino, uruku pa fantastično rdečino.

To je bilo sto hudičev, izbljuvanih iz pekla.

"Zdaj pa se lahko umivajo, kopajo... Nobene nevarnosti, da izgube barvo prej ko v dveh ali treh mesecih," je trdil Santos.

Pustivši deset mož za stražo v selu, je drugo jutro odrinila.

"Hodite spred," je bil rekel poglavar z veliko vljudnostjo.

A Santos ni dosti zaupal. Zadrževal je, da ostane pri zadnjem koncu odprave.

"Saj jim je samo v korist, ako zares ostanejo z nami," je pripomnil Avgust.

"Kaj pa želja, da se polaste naših čaril in si prisvoje skrivnostne moči, ki jih domneva-

pri nas in ki so jih prenamenovali da so se nam pridružili?"

"In potem?"

"Zavezniki nam bodo, dokler bomo imeli pazko nanje in do tle ne bodo oni drugi v krti deželi," je suhoparno izustil lat. "Potem pa strašni sovragi, katerih se bomo morali opati, bodite prepričani."

Zbog sto mož, ki so bosopeš spredaj in se po vsem videzu liko zmenili za strašno civilizalko, kaže in vse pasti na to, kolikor se mi za prah na bri preprogi iz jutranjih de- so belokožci napredovali in prehudih težav. Steza je bila prta pred njimi. Glede živ- je bilo dogovorjeno, da bodo ogledalca dobivali manjše moke, ki so jo Indijanci nesli- lo zalogo s seboj. Zmerno- lakota ne. In blažena živila tri dni so ostala nedotaknjena.

"Koliko dni bo treba, da bomo zavezništvo?" je bil vpri- Santos.

Odgovorili so mu: sedem. Toda nič ni bilo gotovo, kaj divjaki znajo šteti samo do dem.

(Dalje prihajalje)

VOZNI RED

VOZNI RED

Potnikom namenjeni :
bolji uspehi

3. feb. — A
10. feb. — B
17. feb. — A
24. feb. — B
31. feb. — A
1. mar. — B
8. mar. — A
15. mar. — B
22. mar. — A
29. mar. — B
5. apr. — A
12. apr. — B
19. apr. — A
26. apr. — B
3. maj. — A
10. maj. — B
17. maj. — A
24. maj. — B
31. maj. — A
7. jun. — B
14. jun. — A
21. jun. — B
28. jun. — A
5. jul. — B
12. jul. — A
19. jul. — B
26. jul. — A
2. avg. — B
9. avg. — A
16. avg. — B
23. avg. — A
30. avg. — B
6. sep. — A
13. sep. — B
20. sep. — A
27. sep. — B
4. okt. — A
11. okt. — B
18. okt. — A
25. okt. — B
1. nov. — A
8. nov. — B
15. nov. — A
22. nov. — B
29. nov. — A
6. dec. — B
13. dec. — A
20. dec. — B
27. dec. — A
3. jan. — B
10. jan. — A
17. jan. — B
24. jan. — A
31. jan. — B
7. feb. — A
14. feb. — B
21. feb. — A
28. feb. — B
6. mar. — A
13. mar. — B
20. mar. — A
27. mar. — B
3. apr. — A
10. apr. — B
17. apr. — A
24. apr. — B
1. maj. — A
8. maj. — B
15. maj. — A
22. maj. — B
29. maj. — A
5. jun. — B
12. jun. — A
19. jun. — B
26. jun. — A
3. jul. — B
10. jul. — A
17. jul. — B
24. jul. — A
31. jul. — B
7. avg. — A
14. avg. — B
21. avg. — A
28. avg. — B
4. sep. — A
11. sep. — B
18. sep. — A
25. sep. — B
2. okt. — A
9. okt. — B
16. okt. — A
23. okt. — B
30. okt. — A
6. nov. — B
13. nov. — A
20. nov. — B
27. nov. — A
4. dec. — B
11. dec. — A
18. dec. — B
25. dec. — A
1. jan. — B
8. jan. — A
15. jan. — B
22. jan. — A
29. jan. — B
5. feb. — A
12. feb. — B
19. feb. — A
26. feb. — B
3. mar. — A
10. mar. — B
17. mar. — A
24. mar. — B
31. mar. — A
7. apr. — B
14. apr. — A
21. apr. — B
28. apr. — A
5. maj. — B
12. maj. — A
19. maj. — B
26. maj. — A
2. jun. — B
9. jun. — A
16. jun. — B
23. jun. — A
30. jun. — B
7. jul. — A
14. jul. — B
21. jul. — A
28. jul. — B
4. avg. — A
11. avg. — B
18. avg. — A
25. avg. — B
1. sep. — A
8. sep. — B
15. sep. — A
22. sep. — B
29. sep. — A
6. okt. — B
13. okt. — A
20. okt. — B
27. okt. — A
3. nov. — B
10. nov. — A
17. nov. — B
24. nov. — A
1. dec. — B
8. dec. — A
15. dec. — B
22. dec. — A
29. dec. — B
5. jan. — A
12. jan. — B
19. jan. — A
26. jan. — B
2. feb. — A
9. feb. — B
16. feb. — A
23. feb. — B
1. mar. — A
8. mar. — B
15. mar. — A
22. mar. — B
29. mar. — A
5. apr. — B
12. apr. — A
19. apr. — B
26. apr. — A
3. maj. — B
10. maj. — A
17. maj. — B
24. maj. — A
31. maj. — B
7. jun. — A
14. jun. — B
21. jun. — A
28. jun. — B
5. jul. — A
12. jul. — B
19. jul. — A
26. jul. — B
2. avg. — A
9. avg. — B
16. avg. — A
23. avg. — B
30. avg. — A
6. sep. — B
13. sep. — A
20. sep. — B
27. sep. — A
4. okt. — B
11. okt. — A
18. okt. — B
25. okt. — A
1. nov. — B
8. nov. — A
15. nov. — B
22. nov. — A
29. nov. — B
6. dec. — A
13. dec. — B
20. dec. — A
27. dec. — B
3. jan. — A
10. jan. — B
17. jan. — A
24. jan. — B
31. jan. — A
7. feb. — B
14. feb. — A
21. feb. — B
28. feb. — A
5. mar. — B
12. mar. — A
19. mar. — B
26. mar. — A
2. apr. — B
9. apr. — A
16. apr. — B
23. apr. — A
30. apr. — B
7. maj. — A
14. maj. — B
21. maj. — A
28. maj. — B
4. jun. — A
11. jun. — B
18. jun. — A
25. jun. — B
2. jul. — A
9. jul. — B
16. jul. — A
23. jul. — B
30. jul. — A
6. avg. — B
13. avg. — A
20. avg. — B
27. avg. — A
3. sep. — B
10. sep. — A
17. sep. — B
24. sep. — A
1. okt. — B
8. okt. — A
15. okt. — B
22. okt. — A
29. okt. — B
6. nov. — A
13. nov. — B
20. nov. — A
27. nov. — B
4. dec. — A
11. dec. — B
18. dec. — A
25. dec. — B
1. jan. — A
8. jan. — B
15. jan. — A
22. jan. — B
29. jan. — A
5. feb. — B
12. feb. — A
19. feb. — B
26. feb. — A
3. mar. — B
10. mar. — A
17. mar. — B
24. mar. — A
31. mar. — B
7. apr. — A
14. apr. — B
21. apr. — A
28. apr. — B
5. maj. — A
12. maj. — B
19. maj. — A
26. maj. — B
2. jun. — A
9. jun. — B
16. jun. — A
23. jun. — B
30. jun. — A
7. jul. — B
14. jul. — A
21. jul. — B
28. jul. — A
4. avg. — B
11. avg. — A
18. avg. — B
25. avg. — A
1. sep. — B
8. sep. — A
15. sep. — B
22. sep. — A
29. sep. — B
6. okt. — A
13. okt. — B
20. okt. — A
27. okt. — B
3. nov. — A
10. nov. — B
17. nov. — A
24. nov. — B
1. dec. — A
8. dec. — B
15. dec. — A
22. dec. — B
29. dec. — A
5. jan. — B
12. jan. — A
19. jan. — B
26. jan. — A
2. feb. — B
9. feb. — A
16. feb. — B
23. feb. — A
1. mar. — B
8. mar. — A
15. mar. — B
22. mar. — A
29. mar. — B
5. apr. — A
12. apr. — B
19. apr. — A
26. apr. — B
3. maj. — A
10. maj. — B
17. maj. — A
24. maj. — B
31. maj. — A
7. jun. — B
14. jun. — A
21. jun. — B
28. jun. — A
5. jul. — B
12. jul. — A
19. jul. — B
26. jul. — A
2. avg. — B
9. avg. — A
16. avg. — B
23. avg. — A
30. avg. — B
7. sep. — A
14. sep. — B
21. sep. — A
28. sep. — B
5. okt. — A
12. okt. — B
19. okt. — A
26. okt. — B
2. nov. — A
9. nov. — B
16. nov. — A
23. nov. — B
30. nov. — A
7. dec. — B
14. dec. — A
21. dec. — B
28. dec. — A
4. jan. — B
11. jan. — A
18. jan. — B
25. jan. — A
1. feb. — B
8. feb. — A
15. feb. — B
22. feb. — A
29. feb. — B
5. mar. — A
12. mar. — B
19. mar. — A
26. mar. — B
2. apr. — A
9. apr. — B
16. apr. — A
23. apr. — B
30. apr. — A
7. maj. — B
14. maj. — A
21. maj. — B
28. maj. — A
4. jun. — B
11. jun. — A
18. jun. — B
25. jun. — A
2. jul. — B
9. jul. — A
16. jul. — B
23. jul. — A
30. jul. — B
6. avg. — A
13. avg. — B
20. avg. — A
27. avg. — B
3. sep. — A
10. sep. — B
17. sep. — A
24. sep. — B
1. okt. — A
8. okt. — B
15. okt. — A
22. okt. — B
29. okt. — A
5. nov. — B
12. nov. — A
19. nov. — B
26. nov. — A
3. dec. — B
10. dec. — A
17. dec. — B
24. dec. — A
1. jan. — B
8. jan. — A
15. jan. — B
22. jan. — A
29. jan. — B
5. feb. — A
12. feb. — B
19. feb. — A
26. feb. — B
3. mar. — A
10. mar. — B
17. mar. — A
24. mar. — B
31. mar. — A
7. apr. — B
14. apr. — A
21. apr. — B
28. apr. — A
5. maj. — B
12. maj. — A
19. maj. — B
26. maj. — A
2. jun. — B
9. jun. — A
16. jun. — B
23. jun. — A
30. jun. — B
7. jul. — A
14. jul. — B
21. jul. — A
28. jul. — B
4. avg. — A
11. avg. — B
18. avg. — A
25. avg. — B
1. sep. — A
8. sep. — B
15. sep. — A
22. sep. — B
29. sep. — A
6. okt. — B
13. okt. — A
20. okt. — B
27. okt. — A
3. nov. — B
10. nov. — A
17. nov. — B
24. nov. — A
1. dec. — B
8. dec. — A
15. dec. — B
22. dec. — A
29. dec. — B
5. jan. — A
12. jan. — B
19. jan. — A
26. jan. — B
2. feb. — A
9. feb. — B
16. feb. — A
23. feb. — B
1. mar. — A
8. mar. — B
15. mar. — A
22. mar. — B
29. mar. — A
5. apr. — B
12. apr. — A
19. apr. — B
26. apr. — A
3. maj. — B
10. maj. — A
17. maj. — B
24. maj. — A
31. maj. — B
7. jun. — A
14. jun. — B
21. jun. — A
28. jun. — B
5. jul. — A
12. jul. — B
19. jul. — A
26. jul. — B
2. avg. — A
9. avg. — B
16. avg. — A
23. avg. — B
30. avg. — A
7. sep. — B
14. sep. — A
21. sep. — B
28. sep. — A
5. okt. — B
12. okt. — A
19. okt. — B
26. okt. — A
2. nov. — B
9. nov. — A
16. nov. — B
23. nov. — A
30. nov. — B
7. dec. — A
14. dec. — B
21. dec. — A
28. dec. — B
4. jan. — A
11. jan. — B
18. jan. — A
25. jan. — B
1. feb. — A
8. feb. — B
15. feb. — A
22. feb. — B
29. feb. — A
5. mar. — B
12. mar. — A
19. mar. — B
26. mar. — A
2. apr. — B
9. apr. — A
16. apr. — B
23. apr. — A
30. apr. — B
7. maj. — A
14. maj. — B
21. maj. — A
28. maj. — B
4. jun. — A
11. jun. — B
18. jun. — A
25. jun. — B
2. jul. — A
9. jul. — B
16. jul. — A
23. jul. — B
30. jul. — A
6. avg. — B
13. avg. — A
20. avg. — B
27. avg. — A
3. sep. — B
10. sep. — A
17. sep. — B
24. sep. — A
1. okt. — B
8. okt. — A
15. okt. — B
22. okt. — A
29. okt. — B
6. nov. — A
13. nov. — B
20. nov. — A
27. nov. — B
4. dec. — A
11. dec. — B
18. dec. — A
25. dec. — B
1. jan. — A
8. jan. — B
15. jan. — A
22. jan. — B
29. jan. — A
5. feb. — B
12. feb. — A
19. feb. — B
26. feb. — A
3. mar. — B
10. mar. — A
17. mar. — B
24. mar. — A
31. mar. — B
7. apr. — A
14. apr. — B
21. apr. — A
28. apr. — B
5. maj. — A
12. maj. — B
19. maj. — A
26. maj. — B
2. jun. — A
9. jun. — B
16. jun. — A
23. jun. — B
30. jun. — A
7. jul. — B
14. jul. — A
21. jul. — B
28. jul. — A
4. avg. — B
11. avg. — A
18. avg. — B
25. avg. — A
1. sep. — B
8. sep. — A
15. sep. — B
22. sep. — A
29. sep. — B
6. okt. — A
13. okt. — B
20. okt. — A
27. okt. — B
3. nov. — A
10. nov. — B
17. nov. — A
24. nov. — B
1. dec. — A
8. dec. — B
15. dec. — A
22. dec. — B
29. dec. — A
5. jan. — B
12. jan. — A
19. jan. — B
26. jan. — A
2. feb. — B
9. feb. — A
16. feb. — B
23. feb. — A
1. mar. — B
8. mar. — A
15. mar. — B
22. mar. — A
29. mar. — B
5. apr. — A
12. apr. — B
19. apr. — A
26. apr. — B
3. maj. — A
10. maj. — B
17. maj. — A
24. maj. — B
31. maj. — A
7. jun. — B
14. jun. — A
21. jun. — B
28. jun. — A
5. jul. — B
12. jul. — A
19. jul. — B
26. jul. — A
2. avg. — B
9. avg. — A
16. avg. — B
23. avg. — A
30. avg. — B
7. sep. — A
14. sep. — B
21. sep. — A
28. sep. — B
5. okt. — A
12. okt. — B
19. okt. — A
26. okt. — B
2. nov. — A
9. nov. — B
16. nov. — A
23. nov. — B
30. nov. — A
7. dec. — B
14. dec. — A
21. dec. — B
28. dec. — A
4. jan. — B
11. jan. — A
18. jan. — B
25. jan. — A
1. feb. — B
8. feb. — A
15. feb. — B
22. feb. — A
29. feb. — B
5. mar. — A
12. mar. — B
19. mar. — A
26. mar. — B
2. apr. — A
9. apr. — B
16. apr. — A
23. apr. — B
30. apr. — A
7. maj. — B
14. maj. — A
21. maj. — B
28. maj. — A
4. jun. — B
11. jun. — A
18. jun. — B
25. jun. — A
2. jul. — B
9. jul. — A
16. jul. — B
23. jul. — A
30. jul. — B
6. avg. — A
13. avg. — B
20. avg. — A
27. avg. — B
3. sep. — A
10. sep. — B
17. sep. — A
24. sep. — B
1. okt. — A
8. okt. — B
15. okt. — A
22. okt. — B
29. okt. — A
5. nov. — B
12. nov. — A
19. nov. — B
26. nov. — A
3. dec. — B
10. dec. — A
17. dec. — B
24. dec. — A
1. jan. — B
8. jan. — A
15. jan. — B
22. jan. — A
29. jan. — B
5. feb. — A
12. feb. — B
19. feb. — A
26. feb. — B
3. mar. — A
10. mar. — B
17. mar. — A
24. mar. — B
31. mar. — A
7. apr. — B
14. apr. — A
21. apr. — B
28. apr. — A
5. maj. — B
12. maj. — A
19. maj. — B
26. maj. — A
2. jun. — B
9. jun. — A
16. jun. — B
23. jun. — A
30. jun. — B
7. jul. — A
14. jul. — B
21. jul. — A
28. jul. — B
4. avg. — A
11. avg. — B
18. avg. — A
25. avg. — B
1. sep. — A
8. sep. — B
15. sep. — A
22. sep. — B
29. sep. — A
6. okt. — B
13. okt. — A
20. okt. — B
27. okt. — A
3. nov. — B
10. nov. — A
17. nov. — B
24. nov. — A
1. dec. — B
8. dec. — A
15. dec. — B
22. dec. — A
29. dec. — B
5. jan. — A
12. jan. — B
19. jan. — A
26. jan. — B
2. feb. — A
9. feb. — B
16. feb. — A
23. feb. — B
1. mar. — A
8. mar. — B
15. mar. — A
22. mar. — B
29. mar. — A
5. apr. — B
12. apr. — A
19. apr. — B
26. apr. — A
3. maj. — B
10. maj. — A
17. maj. — B
24. maj. — A
31. maj. — B
7. jun. — A
14. jun. — B
21. jun. — A
28. jun. — B
5. jul. — A
12. jul. — B
19. jul. — A
26. jul. — B
2. avg. — A
9. avg. — B
16. avg. — A
23. avg. — B
30. avg. — A
7. sep. — B
14. sep. — A
21. sep. — B
28. sep. — A
5. okt. — B
12. okt. — A
19. okt. — B
26. okt. — A
2. nov. — B
9. nov. — A
16. nov. — B
23. nov. — A
30. nov. — B
7. dec. — A
14. dec. — B
21. dec. — A
28. dec. — B
4. jan. — A
11. jan. — B
18. jan. — A
25. jan. — B
1. feb. — A
8. feb. — B
15. feb. — A
22. feb. — B
29. feb. — A
5. mar. — B
12. mar. — A
19. mar. — B
26. mar. — A
2. apr. — B
9. apr. — A
16. apr. — B
23. apr. — A
30. apr. — B
7. maj. — A
14. maj. — B
21. maj. — A
28. maj. — B
4. jun. — A
11. jun. — B
18. jun. — A
25. jun. — B
2. jul. — A
9. jul. — B
16. jul. — A
23. jul. — B
30. jul. — A
6. avg. — B
13. avg. — A
20. avg. — B
27. avg. — A
3. sep. — B
10. sep. — A
17. sep. — B
24. sep. — A
1. okt. — B
8. okt. — A
15. okt. — B
22. okt. — A
29. okt. — B
6. nov. — A
13. nov. — B
20. nov. — A
27. nov. — B
4. dec. — A
11. dec. — B
18. dec. — A
25. dec. — B
1. jan. — A
8. jan. — B
15. jan. — A
22. jan. — B
29. jan. — A
5. feb. — B
12. feb. — A
19. feb. — B
26. feb. — A
3. mar. — B
10. mar. — A
17. mar. — B
24. mar. — A
31. mar. — B
7. apr. — A
14. apr. — B
21. apr. — A
28. apr. — B
5. maj. — A
12. maj. — B
19. maj. — A
26. maj. — B
2. jun. — A
9. jun. — B
16. jun. — A
23. jun. — B
30. jun. — A
7. jul. — B
14. jul. — A
21. jul. — B
28. jul. — A
4. avg. — B
11. avg. — A
18. avg. — B
25. avg. — A
1. sep. — B
8. sep. — A
15. sep. — B
22. sep. — A
29. sep. — B
6. okt. — A
13. okt. — B
20. okt. — A
27. okt. — B
3. nov. — A
10. nov. — B
17. nov. — A
24. nov. — B
1. dec. — A
8. dec. — B
15. dec. — A
22. dec. — B
29. dec. — A
5. jan. — B
12. jan. — A
19. jan. — B
26. jan. — A
2. feb. — B
9. feb. — A
16. feb. — B
23. feb. — A
1. mar. — B
8. mar. — A
15. mar. — B
22. mar. — A
29. mar. — B
5. apr. — A
12. apr. — B
19. apr. — A
26. apr. — B
3. maj. — A
10. maj. — B
17. maj. — A
24. maj. — B
31. maj. — A
7. jun. — B
14. jun. — A
21. jun. — B
28. jun. — A
5. jul. — B
12. jul. — A
19. jul. — B
26. jul. — A
2. avg. — B
9. avg. — A
16. avg. — B
23. avg. — A
30. avg. — B
7. sep. — A
14. sep. — B
21. sep. — A
28. sep. — B
5. okt. — A
12. okt. — B
19. okt. — A
26. okt. — B
2. nov. — A
9. nov. — B
16. nov. — A
23. nov. — B
30. nov. — A
7. dec. — B
14. dec. — A
21. dec. — B
28. dec. — A
4. jan. — B
11. jan. — A
18. jan. — B
25. jan. — A
1. feb. — B
8. feb. — A
15. feb. — B
22. feb. — A
29. feb. — B
5. mar. — A
12. mar. — B
19. mar. — A
26. mar. — B
2. apr. — A
9. apr. — B
16. apr. — A
23. apr. — B
30. apr. — A
7. maj. — B
14. maj. — A
21. maj. — B
28. maj. — A
4. jun. — B
11. jun. — A
18. jun. — B
25. jun. — A
2. jul. — B
9. jul. — A
16. jul. — B
23. jul. — A
30. jul. — B
6. avg. — A
13. avg. — B
20. avg. — A
27. avg. — B
3. sep. — A
10. sep. — B
17. sep. — A
24. sep. — B
1. okt. — A
8. okt. — B
15. okt. — A
22. okt. — B
29. okt. — A
5. nov. — B
12. nov. — A
19. nov. — B
26. nov. — A
3. dec. — B
10. dec. — A
17. dec. — B
24. dec. — A
1. jan. — B
8. jan. — A
15. jan. — B
22. jan. — A
29. jan. — B
5. feb. — A
12. feb. — B
19. feb. — A
26. feb. — B
3. mar. — A
10. mar. — B
17. mar. — A
- 24